

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника
Чернігівської обласної
військової адміністрації

26 грудня 2025 р. № І475

ПРОГРАМА
економічного і соціального
розвитку Чернігівської області
на 2026 рік

Чернігів, 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
I. Аналіз економічного і соціального розвитку за 2025 рік.....	6
II. Мета, завдання та заходи економічного і соціального розвитку у 2026 році....	33
Заходи економічного і соціального розвитку у 2026 році.....	35
1. Створення безпечових умов для повсякденної життєдіяльності громадян та забезпечення їх нагальних потреб	35
1.1. Забезпечення публічної безпеки населення в умовах воєнного стану та у післявоєнний період.....	35
1.2. Забезпечення продовольчої безпеки	36
1.3. Стабільне функціонування споживчого ринку	36
1.4. Інформаційна та кібербезпека.....	37
1.5. Енергетична безпека	38
1.6. Екологічна безпека та адаптація до зміни клімату	38
1.7. Забезпечення населення області якісною, доступною та вчасною медичною допомогою	40
1.8. Якісна та доступна освіта.....	40
1.9. Розвиток фізичної культури, спорту, молодіжної інфраструктури. Національно-патріотичне виховання. Забезпечення гендерної рівності	43
1.10. Розвиток культурного та туристичного середовища	45
1.11. Забезпечення соціального захисту населення, в т.ч. внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та їх сімей. Розвиток безбар'єрного середовища	46
1.12. Підтримка дітей та сімей, оздоровлення дітей, розвиток відповідної інфраструктури. Підтримка ментального здоров'я	48
1.13. Розвиток громадянського суспільства.....	50
1.14. Надання якісних адміністративних послуг.....	51
2. Комплексне відновлення інфраструктури регіону	51
2.1. Оцінка руйнувань та пошкоджень об'єктів житлової, соціальної та критичної інфраструктури	51
2.2. Відновлення житлової інфраструктури. Відбудова та стабільне функціонування соціальної та критичної інфраструктури, систем життєзабезпечення	52
2.3. Відновлення та розвиток дорожнього господарства, транспортної інфраструктури та зв'язку	54
3. Відновлення стабільного функціонування економіки	55

3.1. Розвиток промислового комплексу	55
3.2. Сталий розвиток агропромислового комплексу	55
3.3. Відновлення та стимулювання розвитку бізнесу	56
3.4. Інвестиційна та зовнішньоекономічна діяльність	58
3.5. Розвиток міжнародного та міжтериторіального співробітництва	60
3.6. Забезпечення продуктивної та вільно обраної зайнятості громадян.....	61
III. Джерела фінансування Програми економічного і соціального розвитку Чернігівської області на 2026 рік.....	64

Додаток 1. Основні показники економічного і соціального розвитку Чернігівської області на 2026 рік.

Додаток 2. Перелік регіональних програм, які передбачається фінансувати у 2026 році.

Додаток 3. Перелік інвестиційних проєктів, які планується реалізувати у 2026 році.

Вступ

Програма економічного і соціального розвитку Чернігівської області на 2026 рік (далі – Програма) розроблена Департаментом економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації спільно з її структурними підрозділами та за участю органів місцевого самоврядування, територіальних органів центральних органів виконавчої влади в області, організацій в умовах продовження дії правового режиму воєнного стану в Україні, введеного з 24 лютого 2022 року через військову агресію російської федерації.

Програма є документом, основним завданням якого є спрямування зусиль місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також підприємств і організацій усіх форм власності, інших суб'єктів регіонального розвитку на розв'язання існуючих проблемних питань у відбудові та розвитку різних галузей та сфер діяльності області задля втілення єдиної державної політики відновлення та розвитку України на рівні регіону за особливих обставин, викликаних воєнним станом.

Законодавчою основою для розроблення Програми є Конституція України, закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету», від 11 березня 2022 року № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану».

У Програмі закладено ключові напрями, спрямовані на відновлення інфраструктури, економічних процесів, людського потенціалу та якості життя мешканців, а також на підвищення конкурентоспроможності регіону. Програма стає важливим інструментом для системного розвитку Чернігівщини, спрямованого не лише на подолання наслідків війни, а й створення передумов для довгострокового зростання в умовах глобальних викликів.

Передбачається, що основна робота органів влади регіону, враховуючи виклики сьогодення, буде і надалі спрямовуватися на максимальну мобілізацію ресурсів з метою забезпечення стабільної роботи економіки в умовах воєнного (післявоєнного) періоду, зокрема це можливо втілювати за рахунок реалізації комплексу заходів, а саме: з підвищення стійкості регіону від можливої ескалації воєнних дій та безпеки для жителів Чернігівської області і внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО); створення безпечових умов життєдіяльності населення; збереження та відновлення людського й економічного потенціалу Чернігівської області; зі створення нових робочих місць через підтримку бізнесу, стимулювання залучення інвестицій, продовження робіт з відновлення пошкодженої соціальної інфраструктури, підвищення рівня соціального захисту населення, зокрема осіб, постраждалих внаслідок військової агресії російської федерації; визначення нових пріоритетів з урахуванням викликів сьогодення і

можливостей надання міжнародної підтримки; надання якісних освітніх, медичних, житлово-комунальних, адміністративних послуг; підвищення доходів населення.

У Програмі визначено основні шляхи відновлення та пріоритети регіонального розвитку Чернігівської області в короткостроковій перспективі на основі прогнозних показників економічного та соціального розвитку Чернігівської області на 2026 рік, враховуються прогнозні макропоказники економічного та соціального розвитку України, визначені постановою Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2025 року № 946 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2026-2028 роки», завдання і положення Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки (зі змінами), Плану заходів на 2025–2027 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року, Стратегічного документа «Чернігівщина: від відновлення до розвитку».

Програма розроблена на короткостроковий період, виходячи із складної соціально-економічної ситуації в державі, продовження воєнного стану через військову агресію російської федерації, наявних матеріально-технічних ресурсів, фінансових можливостей.

Програма базується на аналізі основних показників соціально-економічного розвитку Чернігівської області за попередні роки та аналізі поточної ситуації у 2025 році з урахуванням наслідків впливу повномасштабної збройної агресії російської федерації.

Орієнтирами досягнення ефективності Програми є основні показники економічного і соціального розвитку області на 2026 рік, визначені на підставі статистичних даних, оцінки поточного стану та намірів суб'єктів господарювання усіх форм власності, організацій, структурних підрозділів Чернігівської обласної державної адміністрації, територіальних органів центральних органів виконавчої влади (додаток 1).

Складовою Програми також є перелік регіональних програм Чернігівської області, реалізація яких передбачена у 2026 році (додаток 2).

Фінансування пріоритетних напрямів, зокрема через регіональні програми, здійснюватиметься з урахуванням необхідності проведення робіт з відновлення зруйнованої та пошкодженої інфраструктури, виконання заходів із підготовки і ведення національного спротиву, створення безпечних умов для життєдіяльності жителів Чернігівської області, реальних можливостей відповідних місцевих бюджетів, а також виділених фінансових ресурсів державного бюджету, приватних інвестицій, кредитних ресурсів та технічної допомоги міжнародних організацій та інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

I. Аналіз економічного і соціального розвитку за 2025 рік

З моменту повномасштабного вторгнення російської федерації зусилля влади, у першу чергу, були спрямовані на: підтримку обороноздатності, територіальної оборони, забезпечення функціонування об'єктів критичної інфраструктури, транспорту, закладів охорони здоров'я та соціального захисту, задоволення гуманітарних потреб населення, в т.ч. ВПО, відновлення об'єктів, у т.ч. житлового фонду, пошкоджених під час воєнних дій, ракетних ударів та ударів безпілотників, підготовку до опалювального сезону.

Особливу увагу приділено розбудові мережі захисних споруд, наданню допомоги ВПО, соціальній підтримці військовослужбовців та родин загиблих, розвитку інфраструктури для реабілітації та лікування жителів громади.

Незважаючи на деокупацію Чернігівщини, безпекова ситуація не сприяє розвитку області. Чернігівщина має понад 450 км спільних кордонів з державою-агресором російською федерацією та республікою білорусь. Прикордонні територіальні громади Чернігівської області перебувають під обстрілами або їх постійною загрозою.

Наявна кризова ситуація в Україні призводить до того, що Чернігівська область змушена розбудовувати економіку та соціальну сферу в умовах невизначеності.

Військова агресія російської федерації проти України вплинула на усі сфери життєдіяльності громади, але завдяки співпраці влади, громад та бізнесу вдалося досягти певних позитивних результатів у соціально-економічному розвитку регіону.

Інфраструктура регіону

Під час збройної агресії рф внаслідок планомірних чисельних ворожих артилерійських обстрілів, ракетних ударів та авіаційних бомбардувань значних руйнувань/пошкоджень зазнали населені пункти Чернігівської області та об'єкти критичної інфраструктури.

Внаслідок обстрілів та бомбардувань у Чернігівській області пошкоджено майже 17,0 тис. об'єктів соціальної, критичної інфраструктури та житлового фонду, з них понад 2 тис. об'єктів зруйновано повністю. Кількість пошкоджених, зруйнованих об'єктів постійно збільшується, адже громади Чернігівської області щодня потерпають від ворожих обстрілів.

З пошкоджених об'єктів 80% руйнувань – це житло громадян (13542 об'єкти, у т.ч. 12257 приватних та 1285 багатоповерхових житлових будинків).

Також зруйновано та пошкоджено 410 об'єктів соціальної інфраструктури, зокрема 180 – освіти, 83 – охорони здоров'я, 6 – соціального захисту, 126 – культури та 15 – спорту.

Крім того, зруйновано та пошкоджено 1865 об'єктів критичної інфраструктури.

На сьогоднішній день необхідність відбудови регіону та поступового економічного відновлення є надзвичайно важливою та першочерговою.

Станом на 22.12.2025 відновлено 8672 об'єкти, у т.ч. 1142 багатоквартирних та 5544 приватних будинки, 179 об'єктів соціальної інфраструктури (89 – закладів освіти, 45 – охорони здоров'я, 6 – соціального захисту, 37 – культури, 2 – спорту), 1713 об'єктів критичної інфраструктури. Роботи проводяться за кошти державного бюджету, міжнародних організацій, донорів, спонсорської допомоги та місцевих бюджетів.

Чернігівській області у 2025 році з державного бюджету виділено 469,3 млн грн на реалізацію 36 проєктів:

фонд ліквідації наслідків збройної агресії рф – 200,9 млн грн на реалізацію 4-х проєктів, у т.ч. експериментальний проєкт з відновлення с. Ягідне;

залишки субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проєктування, відновлення, будівництво, модернізацію, облаштування, ремонт об'єктів будівництва громадського призначення, соціальної сфери, культурної спадщини, житлово-комунального господарства, інших об'єктів, що мають вплив на життєдіяльність населення – 81,2 млн грн на реалізацію 15 проєктів;

субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проєктів у рамках Програми з відновлення України та Надзвичайної кредитної програми на відновлення України – 158,4 млн грн на реалізацію 8 проєктів (кошти ЄІВ);

субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проєктів у рамках Програми з відновлення України ІІІ – 28,8 млн грн на реалізацію 9 проєктів (кошти ЄІВ).

Дорожньо-транспортна інфраструктура та зв'язок

Через багаторічне недофінансування на проведення капітальних і поточних ремонтних робіт на сьогодні експлуатаційний стан більшості автомобільних доріг загального користування місцевого значення є незадовільним. Практично 80,0% з них уражено ямковістю, а окремі ділянки доріг є аварійно небезпечними та потребують термінового капітального ремонту. Такий стан автомобільних доріг гальмує соціально-економічний розвиток Чернігівської області, створює соціальну напругу.

Особливо зараз, після повномасштабного військового вторгнення російської федерації в Україну, введення воєнного стану та в умовах блокування портів і за відсутності авіаційного сполучення, автомобільні дороги загального користування та штучні споруди на них виконують одну із ключових функцій у життєзабезпеченні країни та посилення її обороноздатності.

Під час ведення бойових дій в області різного ступеню руйнації зазнали 41 міст, пошкоджено більше 1,1 тис. км автошляхів державного та місцевого значення.

Станом на 17.12.2025 відновлено 34 моста та 939,0 км доріг державного та місцевого значення.

Чернігівською обласною державною адміністрацією станом на 01.11.2025 укладено 223 договори про організацію перевезень пасажирів на 184 автобусних маршрутах загального користування з 63 суб'єктами господарювання, які мають ліцензію на здійснення пасажирських перевезень.

Основними операторами мобільного зв'язку на території Чернігівської області є ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ Україна» та ТОВ «Лайфселл». Загальна кількість базових станцій операторів мобільного зв'язку на території Чернігівської області становить 1259 одиниць, з яких 98,6% – працюючих. Станом на сьогодні покриття населених пунктів області становить 93,0%.

Публічна безпека населення

З метою забезпечення публічної безпеки населення області, особливо в умовах воєнного стану, значна увага приділяється поліпшенню діяльності у сфері цивільного захисту, зокрема підвищенню рівня безпеки населення під час бойових дій, а також захисту населення і територій від наслідків виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

З метою оповіщення населення Чернігівської області здійснювались заходи щодо підтримання постійної готовності системи оповіщення: щоденно проводяться перевірки технічного стану засобів оповіщення і зв'язку цивільного захисту міст та районів Чернігівської області; щомісячно – комплексні технічні перевірки апаратури територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення населення та керівного складу, здійснюється обслуговування і підтримання в постійній готовності обласної системи оповіщення силами КП «Укрспецзв'язок».

Проводилась робота щодо створення місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення (далі – МАСЦО). Загалом необхідно створити 62 МАСЦО.

На сьогодні в області створено МАСЦО у 6 територіальних громадах області (Добрянська, Ніжинська, Новгород-Сіверська, Ріпкинська, Семенівська, Чернігівська). Встановлено 166 кінцевих пристроїв оповіщення (632 гучномовці/електросирени) у 49 населених пунктах.

Крім того, у 23 територіальних громадах області (Бахмацька, Бобровицька, Варвинська, Гончарівська, Городнянська, Деснянська, Дмитрівська, Іванівська, Козелецька, Корюківська, Крутівська, Макіївська, Менська, Мринська, Новобасанська, Носівська, Остерська, Понорницька, Прилуцька, Сосницька, Срібнянська, Талалаївська селищна, Талалаївська сільська) встановлено 97 кінцевих пристроїв оповіщення (277 гучномовців/електросирен) у 72 населених пунктах з можливістю дистанційного включення і передачі звукових або голосових повідомлень.

З метою очищення об'єктів та території області від вибухонебезпечних предметів починаючи з березня 2022 року групами розмінування Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернігівській області (далі – ГУ ДСНС України у Чернігівській області) проведено обстеження на наявність вибухонебезпечних предметів 42684,28 га території області, у т.ч.:

37945,6 га сільгоспугідь; 1771,5 га лісових масивів; 1877 га житлових ділянок; 16,33 га водойм; 296 об'єктів критичної інфраструктури; 10,44 км території вздовж трубопроводів; 255 км автомобільних доріг; 41,16 км території вздовж ліній електропостачання.

Усього знешкоджено 56154 одиниці вибухонебезпечних предметів.

З метою забезпечення укриттями всього населення Чернігівської області місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування створені комісії з обстеження наявного підземного простору населених пунктів. Фонд захисних споруд цивільного захисту складає 2450 об'єктів, серед яких 149 сховищ, 442 протирадіаційні укриття, 20 споруд подвійного призначення, 1839 найпростіших укриттів.

Контроль за станом готовності об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту до використання за призначенням здійснюється шляхом проведення комплексних, контрольних та позапланових обстежень. Станом на 05.11.2025 фахівцями ГУ ДСНС України у Чернігівській області разом з районними державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування проведено 1541 комплексне обстеження, 793 контрольні обстеження, 243 позапланових обстеження об'єктів фонду захисних споруд Чернігівської області, з яких 43 об'єкти визначено неготовими до використання за призначенням.

Забезпечено доступ маломобільних груп населення до 194 об'єктів.

Промисловий та інноваційний розвиток

Через повномасштабне військове вторгнення російської федерації промисловий комплекс Чернігівської області зазнав значних руйнувань: знищено обладнання та виробничі площі, логістична інфраструктура, суттєво скоротився кадровий ресурс. Серед найбільш постраждалих – підприємства машинобудування, легкої та харчової промисловості.

У 2025 році більшість промислових підприємств не досягли рівня 2021 року. Виробництво відновлено на рівні 90,0% від обсягів до повномасштабного вторгнення внаслідок проблем в енергозабезпеченні, відтік кадрів, проблем з логістикою, відсутності або скорочення замовлень, браку обігових коштів на відновлення.

Індекс промислової продукції за січень-жовтень 2025 року до відповідного періоду 2024 року становить 100,7%. Обсяг реалізованої продукції за січень-жовтень 2025 року склав 55,1 млрд грн.

Конкурентоспроможність країни на світовому ринку визначається темпами впровадження новітніх науково-технічних рішень, розвитку наукомістких виробництв, ефективністю інноваційних процесів.

За наявними офіційними статистичними даними у 2024 році 15 промислових підприємств Чернігівщини займалися інноваціями, що становить 14,3% до загальної кількості промислових підприємств області.

Для здійснення інновацій промисловими підприємствами у 2024 році було витрачено 63,2 млн грн, що в 5,7 разів більше показника 2021 року.

Основним джерелом фінансування інновацій, як і в попередні роки, залишаються власні кошти підприємств. При цьому кількість підприємств, які витрачали кошти саме на інноваційні розробки, зменшилася з 19 у 2020 році до 6 у 2024 році.

Кількість впроваджених нових технологічних процесів зростає у 2024 році до 143 у порівнянні з 2022 та 2023 роками – відповідно 25 та 89.

У 2024 році обсяг реалізованої інноваційної продукції склав 1976,7 млн грн, що більше показника 2020 року майже у 6 разів (325,7 млн грн).

Аграрний комплекс

Сільське господарство, як одна з основних галузей економіки області, поступово відновлюється. За 2024 рік в області вироблено валової продукції сільськогосподарства в постійних цінах 2021 року всіма категоріями господарств на суму 61,6 млрд грн, що становить 103,3% до 2023 року, в т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 53,6 млрд грн (105,1%), в господарствах населення – 8,0 млрд грн (92,6%).

За січень-вересень 2025 року в області вироблено валової продукції сільськогосподарства на суму 31,8 млрд грн, що становить 79,1% до відповідного періоду 2024 року (рослинництво – зменшення на 23,1%, тваринництво – зменшення на 4,8%), в т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 25,5 млрд грн (74,6%), в господарствах населення – 6,3 млрд грн (104,8%).

За оперативними даними, станом на 12.11.2025 валовий збір зернових і зернобобових склав 4122,8 тис. тонн (у 2025 році планується зібрати більше 5 млн тонн), соняшнику намолочено 526,7 тис. тонн, сої – 307,0 тис. тонн, ріпаку – 204,0 тис. тонн, картоплі зібрано 1052 тис. тонн, овочів – 201,6 тис. тонн.

Під урожай 2025 року аграріями області було посіяно 1348,8 тис. га сільськогосподарських культур.

Станом на 01.10.2025 сільськогосподарськими підприємствами області утримувалось 93,1 тис. гол. поголів'я великої рогатої худоби, в т.ч. 37,9 тис. гол. корів, та 120,9 тис. голів свиней.

За 9 місяців 2025 року сільськогосподарськими підприємствами вироблено молока 211,4 тис. тонн, що на 3,6% більше відповідного періоду 2024 року.

Розвиток підприємництва

Малий та середній бізнес є основою економіки нашого регіону. За останніми даними Головного управління статистики в Чернігівській області (станом на 01.01.2025), господарську діяльність у регіоні здійснювали 4558 підприємств, з яких 4200 малих (у т.ч. 3453 мікропідприємств), 348 середніх та 10 великих та понад 35,6 тис. фізичних осіб-підприємців.

Малий бізнес виявився найбільш стійким до воєнних викликів. Наразі частково або повністю відновили роботу більше 90,0% суб'єктів підприємництва, проте не на повну потужність (до 80,0%).

За підсумками 2024 року спостерігалось зростання порівняно з 2023 роком надходжень від малого та середнього підприємництва до місцевого бюджету на 23,3%. За 9 місяців 2025 року ці надходження становили понад 3,7 млрд грн (+17,2% до відповідного періоду 2024 року).

Питома вага таких надходжень у загальному обсязі надходжень до зведеного бюджету склала 37,4% за 9 місяців у 2024 році, а за 9 місяців 2025 року становила 39,2%.

Протягом 9 місяців 2025 року спостерігалась тенденція збільшення кількості реєстрацій юридичних осіб у порівнянні з 9 місяцями 2024 року на 1,2%.

За 9 місяців 2025 року фізичних осіб-підприємців було взято на облік менше на 0,6%, ніж за 9 місяців 2024 року, однак на 3,9% більше, ніж за 9 місяців 2023 року.

У нинішніх складних умовах підтримка бізнесу – важливе завдання для забезпечення відновлення економічної спроможності регіону.

У рамках реалізації обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021–2027 роки надається постійна інформаційно-консультаційна підтримка діючому бізнесу та підприємцям-початківцям, у першу чергу ВПО, учасникам бойових дій, особам з інвалідністю, жінкам, жителям сільської місцевості, молоді, соціально незахищеним верствам населення. До цієї роботи залучені Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області. Діють центри підтримки підприємництва, інновацій та стартапів (Корюківський, Ніжинський, Новгород-Сіверський, Прилуцький), робота яких координується Центром підтримки підприємства, інновацій та стартапів, створеним на базі Агенції регіонального розвитку Чернігівської області.

Крім того, у Чернігівській області діє механізм часткового відшкодування витрат суб'єктів малого та середнього підприємництва з оцінки збитків, завданих внаслідок збройної агресії рф, а також щодо участі у виставково-ярмаркових заходах та на сертифікацію продукції, систем управління та/або оцінки відповідності продукції.

З метою відновлення діяльності та розвитку власного бізнесу вживаються заходи щодо активізації участі підприємців області у державних грантових, кредитних програмах та залучення міжнародної технічної допомоги.

З початку 2025 року в рамках реалізації проекту «єРобота» понад 230 підприємців-початківців та переробних підприємств Чернігівщини отримали державну грантову допомогу на понад 160,7 млн грн, а саме:

гранти на власну справу – 197 заявників на суму 62,3 млн грн, 365 нових робочих місць;

гранти на переробне підприємство («Новий рівень») – 15 заявників на суму 86,9 млн грн;

гранти для ветеранів та членів їхніх сімей – 23 заявники на суму 11,5 млн грн, 47 робочих місць.

Крім грантових програм, підприємці області залучають державні кредитні ресурси для розвитку бізнесу. У 2025 році суттєво наростила темпи програма «Доступні кредити 5-7-9%», що стала більш доступною для суб'єктів підприємництва прикордонних територій. З початку дії Програми в Чернігівській області укладено 4198 кредитних договорів на загальну суму 16969,0 млн грн, що становить 3,99% від загального обсягу по Україні. У роботі банків перебуває ще 123 заявки на суму 596,24 млн грн.

На базі Чернігівського обласного центру зайнятості працюють регіональні офіси «Зроблено в Україні» у містах Чернігів, Прилуки, Ніжин.

Проведено близько 50 заходів інформаційно-консультаційної підтримки діючому бізнесу та підприємцям-початківцям.

У рамках реалізації платформи «Діалог влади та бізнесу» щотижнево в режимі онлайн/офлайн проводяться зустрічі, на яких представники бізнесу мають можливість донести до керівництва області та представників центральних органів виконавчої влади на місцях свої пропозиції щодо покращення економічного клімату в регіоні, проблемні питання, які негативно впливають на розвиток підприємництва. Зокрема, у 2025 році проведено 49 зустрічей з бізнесом, у т.ч. 09.01.2025 відбулась зустріч за участю Першого віце-прем'єр-міністра – Міністра економіки України Ю. Свириденко, а 27.09.2025 – зустріч Прем'єр-міністра України Ю. Свириденко з представниками бізнесу Чернігівської області.

Інвестиційна діяльність

Залучення вітчизняних та іноземних інвестицій є ключовим фактором для відновлення, стимулювання економічного зростання та подальшого розвитку як регіону, так і країни в цілому.

У 2024–2025 роках продовжується тенденція до поступового відновлення інвестиційної та ділової активності. Цьому сприяє також і загальна державна політика, що направлена на стимулювання інвестиційної активності, підтримку інфраструктури залучення та вкладень у ключові сектори економіки.

Зокрема, з урахуванням безпекової ситуації продовжилася реалізація нових інвестиційних проєктів. За результатами проведеного моніторингу поточного стану впровадження інвестиційних проєктів, загалом з початку повномасштабного вторгнення реалізовано понад 80 проєктів на суму більше 2,0 млрд грн (виробничого призначення – 22, сільськогосподарського призначення – 52, альтернативна енергетика – 2, туризм – 4).

Відповідно очікується, що обсяг капітальних інвестицій за підсумками 2025 року незначно перевищить 2024 рік і становитиме близько 17,4 млрд грн, що з урахуванням індексу цін, на 1,3% більше.

Важливу роль у створенні сприятливих умов для відновлення та розвитку економіки відіграють прямі (іноземні) інвестиції.

Сума внесених в економіку Чернігівської області прямих інвестицій (інструменти участі у капіталі) станом на 31.03.2025 склала 558,9 млн дол. США,

що на 113,9 млн дол. США (-16,9%) менше, ніж на 31.03.2024 (-22,7% до початку 2025 року).

Безумовним лідером серед галузей економіки, куди найбільш активно вкладалися кошти іноземних інвесторів, залишаються підприємства промисловості, на яких акумульовано 381,8 млн дол. США (68,3% загального обсягу прямих інвестицій), у т.ч. переробної – 347,1 млн дол. США. У сільське, лісове та рибне господарство спрямовано 165,2 млн дол. США (29,6%); в інших сферах зосереджений незначний обсяг прямих інвестицій – 2,1 %.

Інвестиції надійшли до області із 34 країн світу. Найбільше прямих інвестицій залучено зі Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії – 59,7%, Кіпру – 27,5%, Швеції – 4,5%, США – 2,3% та Франції – 1,0%. Крім того, значна частка інвестицій (35,8%) – інвестиції з країн ЄС.

Очікується, що загальний запас накопичених прямих іноземних інвестицій (інструментів участі в капіталі) станом на 31.12.2025 складатиме 620,0 млн дол. США (що на 14,2 % менше, ніж на початок 2025 року), що насамперед пов'язано з послабленням валютних обмежень, зокрема мова йде про транскордонні перекази і виведення дивідендів.

Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародна співпраця

За результатами січня-вересня 2025 року підприємства Чернігівщини здійснювали зовнішньоторговельні операції з партнерами зі 121 країни світу, обсяги зовнішньої торгівлі становили 1092,6 млн дол. США. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі склало 441,6 млн дол. США.

Експортні поставки порівняно з відповідним періодом 2024 року збільшились на 10,3% та становили 767,1 млн дол. США. Найбільшим споживачем продукції товаровиробників регіону став Євросоюз, до якого Чернігівщина продала протягом 6 місяців 2025 року товарів на 395,2 млн дол. США, що становить 51,5% обласного показника експорту.

Імпорт товарів за січень-вересень 2025 року порівняно з відповідним періодом 2024 року збільшився на 28,4% та склав 325,5 млн дол. США. Зокрема, збільшився імпорт товарів із країн Європейського Союзу у 1,2 рази і становив 173,1 млн дол. США (53,2% загального обсягу).

Військові дії внесли значні корективи у зовнішньоекономічну діяльність регіональних підприємств. Низка з них ще не оговталась від пошкоджень, спостерігався відтік кваліфікованої робочої сили, втрати обладнання та техніки, значні території сільськогосподарських земель забруднені вибухонебезпечними предметами.

Крім того, також має місце вплив зовнішніх факторів, серед яких транспортування зернових через морські порти, небезпека від ворожих обстрілів, порушення логістики. Все це негативно впливає на експортну діяльність. Попри це, підприємства докладають значних зусиль у пошуку та освоєнні нових закордонних ринків збуту. Важливу роль відіграє впровадження державних програм підтримки експортерів, зокрема стимулювання переробки та

нарощування у структурі поставок за кордон частки продукції з доданою вартістю.

Аграрна продукція залишається найбільшою статтею регіонального експорту, зокрема провідні позиції продовжують утримувати зернові культури – 42,0% від загального обсягу експорту. Обсяг поставок такої продукції порівняно з відповідним періодом 2024 року зменшились на 0,5%. Зменшення обсягів експорту зернових порівняно з довоєнним станом (2021 рік – 48,2% від загального обсягу експорту) зумовлено небезпекою від ворожих обстрілів та проблемами щодо розмінування певних територій біля прикордоння, як з російською федерацією, так і з республікою білорусь. Прикордонні громади щоденно потерпають від ворожих обстрілів.

Підприємства Чернігівської області у 2025 році збільшили обсяги експорту: жирів і олій, а також продукції хімічної та пов'язаної з нею галузей промисловості – у 1,6 рази; машини, обладнання та механізми – 1,4 рази; деревина і вироби з деревини – 1,3 рази; живих тварин та продуктів тваринного походження – на 31,1%, а також готових харчових продуктів – на 14,4%.

У структурі експорту спостерігається зміна у бік нарощування поставок продукції з доданою вартістю. Зокрема протягом 2022-2025 років відбулося значне зростання експорту жирів та олій. За результатами січня-вересня 2025 року обсяг їх експорту збільшився у 4,5 рази до аналогічного періоду 2021 року, а частка в загальній структурі – на 16,3 відс. пункти (з 4,5% до 20,8%).

Очікується, що за результатами 2025 року обсяги зовнішньої торгівлі до 2024 року зростуть на 9,3 % і становитимуть 1468,7 млн дол. США.

Протягом 2021–2025 років реалізується Комплексна програма підвищення конкурентоспроможності Чернігівської області на 2021–2027 роки «Чернігівщина конкурентоспроможна», основними завданнями якої є активізація інвестиційної діяльності, зовнішньоекономічних відносин та міжрегіонального співробітництва, нарощення експортного потенціалу, розвиток промисловості та стимулювання інноваційної діяльності, виражений регіональний протекціонізм та підтримка місцевого товаровиробника.

У рамках заходів Програми протягом 2025 року проведено понад 100 робочих зустрічей керівництва Чернігівської обласної державної (військової) адміністрації з вищими посадовими особами іноземних країн, представниками іноземних дипломатичних установ в Україні, міжнародних організацій, установ, та фондів, зокрема з делегаціями Фінляндії; Управління Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй у справах біженців (УВКБ ООН), а також посольств Королівства Бельгія в Україні, Федеративної Республіки Бразилія в Україні, Ірландії в Україні та Республіки Польща в Україні; Латвійської Республіки; місії команди ЄС з реконструкції в Україні; Королівства Бельгія; Азербайджанської Республіки; УВКБ ООН; Франції у складі спеціального уповноваженого Президента Французької Республіки з питань економічної допомоги та відбудови України, у супроводі представників Французького агентства міжнародної технічної співпраці «Expertise France»; представників Програми розвитку ООН в Україні; Міністерства оборони Латвійської Республіки у супроводі Аташе з питань оборони Посольства

Латвійської Республіки в Україні, УВКБ ООН, Посольства Французької Республіки, ООН в Україні, Посольства Латвійської Республіки, Міжнародного Саміту міст та регіонів, Мекленбурга-Передня Померанія, у складі дипломатів NB8, Словацької Республіки на чолі з Президентом Словацької Республіки, Мінекономіки Латвії, Посольства Латвії, постійного представництва Агенції ENABEL в Україні, Посольства ФРН, Посольства Швейцарської Конфедерації в Україні та представників «БФ «Право на захист», французької агенції Expertise Franse, Іль-де-Франс Французької Республіки, Посольства Нідерландів в Україні, Бельгійського агентства з міжнародного співробітництва Enabel, Стратегічного комітету Програми «Партнерство за сильну Україну», Латвійської Республіки на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Латвійської Республіки в Україні.

Відбулися онлайн-зустрічі за участі керівництва Чернігівської обласної державної (військової) адміністрації та керівників структурних підрозділів Чернігівської обласної державної адміністрації з представниками: Торгового офісу штату Міннесота (США), бізнесових кіл Латвії, Інституту Паризького регіону Франції, федеральної землі Мекленбург-Передня Померанія ФНР, під час яких обговорювались питання щодо поглиблення та розвитку міжнародного співробітництва на регіональному рівні, сприяння у відновленні Чернігівської області після повномасштабного вторгнення рф, а також залучення гуманітарної допомоги.

Розширено договірну базу Чернігівської області з регіонами іноземних країн. Зокрема, з початку 2025 року укладено 14 договорів (меморандумів, угод). З графством Кент Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії – 3 Договори про побратимство та дружбу (Іванівська СТГ, Батуринська ТГ, Новобілоуська ТГ); Федеративна Республіка Німеччина (м.Грефесмюлен, м.Фрідбергом) – 1 Меморандум про співпрацю (м.Ічня) та 1 Угода про солідарне партнерство (Менська ТГ); Італійська Республіка – 2 міжмуніципальні Угоди про співпрацю між територіальними громадами Чернігівської області та муніципалітетами Італійської Республіки (Ніжинська ТГ, Менська ТГ); Французька Республіка – 1 Угода про міжнародне територіальне співробітництво з муніципалітетом Марсії-ле-Шатель (Носівська ТГ); Італійська Республіка – 5 Меморандумів про співпрацю з муніципалітетами Сицилії (Прилуцька ТГ, Новгород-Сіверська ТГ, Срібнянська ТГ, Бахмацька ТГ, Холминська ТГ). Партнерські угоди охоплюють співпрацю у сферах освіти, молодіжних обмінів, культури, розвитку бізнесу, соціальних ініціатив та екології.

У рамках розвитку регіональної співпраці з землею Мекленбург-Передня Померанія (ФРН) укладено Меморандум про співпрацю м. Грефесмюлен. Також підписано Угоду про солідарне партнерство між Менською громадою та містом Фрідбергом (ФРН). На полях Ukraine Recovery Conference 2025 (URC2025) було підписано міжмуніципальні Угоди про співпрацю між територіальними громадами Чернігівської області та муніципалітетами Італійської Республіки. Зокрема, Ніжинська громада уклала угоду про побратимство з муніципалітетом Трапані, Менська громада підписала меморандум з італійським містом Сільві.

Також підписано Угоду про міжнародне територіальне співробітництво між Носівською міською радою та муніципалітетом Марсії-ле-Шатель (Французька Республіка).

Як результат, подальший розвиток та поглиблення співробітництва, налагодження нових партнерських зв'язків, розширення географічної структури зовнішньоекономічної діяльності, а також укладення міжнародних договорів з метою сприяння розвитку міжрегіонального співробітництва в галузях економіки, торгівлі, захисту прав людини, екологічної безпеки, охорони здоров'я, науки, освіти, культури, а також відновленню регіону після повномасштабного вторгнення.

Загалом, Чернігівщина нині співпрацює із понад 750 організаціями-донорами, партнерами з розвитку та благодійними організаціями. З них 55 – це установи та партнерські організації ООН, та більш ніж 700 – міжнародні та національні фонди, програми, громадські та благодійні організації.

З початку повномасштабного вторгнення укладено понад 570 документів про співпрацю: меморандуми, угоди тощо; понад 750 реципієнтів отримують допомогу в рамках укладених документів. Крім того, допомога надається відповідно до інших документів: актів передачі, протоколів, сертифікатів дарування, донатаційних листів тощо.

При цьому безпосередньо Чернігівською обласною державною (військовою) адміністрацією напрацьовано 67 документів про співпрацю.

Для максимального використання переваг і можливостей, що надає співробітництво з міжнародними організаціями, в області працює Регіональний офіс міжнародного співробітництва (далі – Офіс).

У рамках роботи Офісу проводиться систематизація даних, формується актуальний перелік потреб територіальних громад у необхідній для відбудови допомозі, здійснюється координація співпраці з міжнародними організаціями, благодійними фондами та партнерами з розвитку щодо забезпечення гуманітарних потреб Чернігівської області та її відновлення.

Забезпечення продовольчої безпеки

Забезпечення продовольчої безпеки є одним з пріоритетних завдань Чернігівської обласної державної адміністрації та складовою національної безпеки України.

Сертифікацію систем менеджменту харчової безпечності (НАССР, ISO, FSSC) мають 54 підприємства харчопереробної галузі. У Чернігівській області працює 8 операторів органічного виробництва.

Асортимент вироблених товарів налічує понад 1500 найменувань продукції. Потужності місцевих підприємств дозволяють переробити за рік 17 тис. тонн м'яса, 450 тис. тонн молока, виробити 140 тис. тонн хліба та хлібобулочних виробів, 10 тис. тонн кондитерських виробів, 400 тонн риби та рибопродуктів, 42 млн декалітрів пива, 25 млрд штук цигарок.

Підприємства з виробництва харчових продуктів і напоїв здатні повністю забезпечити потреби мешканців Чернігівської області в основних продуктах харчування та мають значний експортний потенціал.

Споживчий ринок

Споживчий ринок має соціально важливе місце у життєзабезпеченні населення, а саме у задоволенні найнеобхідніших потреб людей.

На даний час споживчий ринок Чернігівської області утримує планку щодо насиченості, зокрема, товарами. Підприємства сфери торгівлі продовжують стабільну та повноцінну діяльність.

Триває подальший розвиток інфраструктури споживчого ринку. За інформацією, наданою територіальними громадами, у сфері внутрішньої торгівлі Чернігівської області станом на 01.01.2025 продовжували роботу близько 8 тис. стаціонарних об'єктів роздрібної торгівлі, в т.ч. 2,5 тис. продовольчих магазинів, 2,5 тис. – непродовольчих та 3,0 тис. – змішаних; 48 ринків та 183 автозаправні станції (комплекси).

Виїзне торговельне обслуговування у 532 населених пунктах здійснювали 897 суб'єктів господарювання.

Функціонують 1442 заклади ресторанного господарства. За 9 місяців 2025 року в Чернігівській області розширили присутність, розпочали діяльність понад 60 об'єктів роздрібної торгівлі та ресторанного бізнесу.

Суб'єкти господарювання області беруть участь у реалізації експериментального проєкту щодо надання державної грошової допомоги покупцям товарів та послуг українського виробництва в рамках Всеукраїнської економічної платформи «Зроблено в Україні», метою якого є підтримка внутрішнього попиту на вітчизняні товари та послуги, сприяння відновленню економіки, подолання економічних наслідків збройної агресії російської федерації, збільшення обсягу внутрішнього виробництва, популяризація безготівкових розрахунків та збільшення обсягу сплачених податків. Станом на 28.10.2025 до проєкту «Національний кешбек» приєдналися 14 продавців, понад 280 магазинів та 34 місцеві товаровиробники.

Оборот роздрібної торгівлі за січень-серпень 2025 року до відповідного періоду 2024 року збільшився на 3,3% і перевищив 34,1 млрд гривень. Майже 63,0% з нього забезпечили підприємства роздрібної торгівлі (юридичні особи), решту – фізичні особи-підприємці.

Оборот роздрібної торгівлі у 2025 році очікується у сумі 50,6 млрд грн, що на 6,5 % більше, ніж у 2024 році.

Індекс споживчих цін в області у листопаді 2025 року до грудня 2024 року становив 108,7 %.

Житлово-комунальне господарство та енергозбереження

З метою забезпечення безперебійного надання послуги з централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення в опалювальний період

2025/2026 проведено роботи з підготовки 684 котелень, 124 теплових пунктів, 510,1 км теплових мереж, 583 свердловин, 26 водопровідних насосних станцій, 38 каналізаційних очисних споруд, 137 каналізаційних насосних станцій, ремонту та заміни 19,24 км водопровідних та 4,86 каналізаційних мереж.

На випадок виникнення надзвичайних ситуацій, для забезпечення додаткової генерації теплової та електричної енергії станом на 01.11.2025 в Чернігівській області встановлено 24 когенераційні установки загальною електричною потужністю 46,3 МВт, з них: приватними підприємствами встановлено 19 установок загальною потужністю 43,1 МВт, комунальними підприємствами – 5 установок загальною потужністю 3,1 МВт. Робота у цьому напрямку продовжується.

З метою забезпечення послуг з теплопостачання з використанням альтернативних видів палива у 8-ми громадах регіону встановлені та готові до використання 17 блочно-модульних твердопаливних котелень.

Крім того, з метою мінімізації виникнення нештатних ситуацій на котельнях та центральних теплових пунктах м. Чернігова АТ «ОТКЕ» та КП «ТКЕ» мають в наявності 5 блочно-модульних пересувних дизельних котелень.

Потужність об'єктів, що виробляють електричну енергію з енергії сонця, в Чернігівській області становить 43,21 МВт, з біомаси – 4,00 МВт, з біогазу – 15,06 МВт, з енергії води – 0,24 МВт. Обсяг відпущеної в мережу електроенергії усіма об'єктами «зеленої» електроенергетики за 9 місяців 2025 року становив 107,1 млн кВт год.

Природокористування та екологічна безпека

Природно-заповідний фонд Чернігівської області (далі – ПЗФ) на 01.09.2025 нараховує 685 об'єктів загальною площею 263,78 тис. га, що становить 7,91% площі області.

Так, з метою розширення мережі територій та об'єктів ПЗФ, збереження ландшафтного та біологічного різноманіття, в т.ч. червонокнижних видів та тих, що охороняються відповідно до міжнародних договорів, рішенням Чернігівської обласної ради від 14.03.2025 №18-22/VIII було створено 2 ботанічні пам'ятки природи місцевого значення: на комунальних землях Менської територіальної громади «Дягівські зозуленці» площею 19,2 га, на території Варвинської територіальної громади «Ковила Гнідинців» площею 3,25 га. Також рішенням Чернігівської обласної ради від 18.07.2025 №15-24/VIII на комунальних землях Талалаївської селищної ради створено ботанічну пам'ятку природи «Казкові ярки» площею 55,3 га. У результаті уточнення площі об'єктів ПЗФ місцевого значення філії «Північний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» рішенням Чернігівської обласної ради від 18.07.2025 №14-24/VIII були змінені межі 19 об'єктів ПЗФ, внаслідок чого площа об'єктів збільшилась на 27,0 га. В цілому площа об'єктів ПЗФ області за 8 місяців 2025 року збільшилась на 104,75 га.

Протягом 10 місяців 2025 року в рамках Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2021-2027 роки за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища виконані природоохоронні заходи:

проведено дослідження стану атмосферного повітря зони «Чернігівська» у пунктах спостереження м. Ніжин, м. Прилуки, м. Бахмач та м. Корюківка; здійснено оцінку токсичності поверхневих вод області у 17 створах річок Десна, Стрижень та Білоус в межах м. Чернігів;

забезпечено екологічно безпечне збирання й перевезення відходів на території Іванівської територіальної громади Чернігівського району Чернігівської області;

проведено щорічний обласний екологічний конкурс «Одна планета – одне майбутнє», нагороджено переможців та призерів конкурсу (цьогоріч на конкурс надійшли 362 роботи від 205 учасників);

проведено інформаційно-просвітницькі заходи екологічного спрямування; розроблено документацію із землеустрою для територій та об'єктів природно-заповідного фонду на територіях Добрянської селищної ради, Сухополов'янської сільської ради та Ічнянської міської ради;

придбано насосне обладнання для заміни на каналізаційній насосній станції по вул. Перемоги та для підключення до центральної каналізаційної системи інклюзивної громадської вбиральні та адміністративної будівлі по вул. Троїцька у м. Городня Чернігівського району Чернігівської області;

придбано насосний агрегат з електродвигуном для вивантаження пісковловлювачів на очисних спорудах комунального підприємства «Ніжинське управління водопровідно-каналізаційного господарства» у с. Ніжинське Ніжинського району Чернігівської області;

придбано насос для заміни на каналізаційно-насосній станції №17 в м. Прилуки Прилуцького району Чернігівської області;

придбано контейнери для збору побутових відходів на території Ріпкинської селищної ради Чернігівського району Чернігівської області;

проведено реконструкцію самопливного колектору системи водовідведення селища Прогрес Кіптівської сільської ради Чернігівського району Чернігівської області (в т.ч. оплата проєктно-вишукувальних робіт та експертизи).

Ринок праці

Ситуація на регіональному ринку праці суттєво змінилась та характеризувалася скороченням чисельності зареєстрованих безробітних і зміною складу безробітних.

У січні-липні 2025 року послуги служби зайнятості отримували 13,1 тис. осіб, що на рівні 2024 року, зокрема мали статус безробітного 10,1 тис. осіб (менше на 3,2%, ніж у січні-липні 2024 року).

На зареєстрованому ринку праці області продовжують переважати жінки – 79,8%, більше третини становлять особи, які потребуються додаткових гарантій, залишається велика частка сільських мешканців (41,7%), низька частка молоді

віком до 35 років (п'ята частина – 21,3%). Кожен другий зареєстрований в службі зайнятості – це особа віком старше за 45 років. На жаль, сучасний ринок праці активно потребує молодих, мобільних кваліфікованих працівників, не в останню чергу – чоловічої статі, що практично неможливо у воєнний час.

Протягом січня-липня 2025 року забезпечено роботою 4596 осіб, що на 1,5%, менше відповідного періоду 2024 року, з них – 2511 безробітних (на 10,7% менше). 45,4% громадян у загальній кількості працевлаштованих отримали роботу до настання офіційного статусу безробітної особи та здійснення виплат на допомогу, що значно заощадило кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття на ці цілі. Більшість жителів області були працевлаштовані у галузі сільського господарства (21,5%), закладах торгівлі (17,5%), переробній промисловості (13,6%), сферах охорони здоров'я (9,2%), освіти (8,6%), установах державного управління (7,8%).

Проходили професійне навчання на підставі виданого сертифікату на навчання 687 безробітних, що на 35,0% більше відповідного періоду 2024 року, зокрема 454 особи – в Центрах професійно-технічної освіти (Полтавському, Рівненському та Сумському). Рівень працевлаштування після закінчення профнавчання склав 87,1%.

Для реагування на виклики активізовано співпрацю з партнерами з розвитку. Зокрема, у взаємодії з Бельгійським агентством з міжнародного співробітництва Enabel реалізуються ініціативи щодо розвитку професійних навичок підвищення рівня працевлаштування населення.

З метою поглиблення діалогу між учасниками ринку праці у лютому 2025 року проведено регіональний форум «Кадрове забезпечення бізнесу: синергія освіти та ринку праці», який став дієвою комунікаційною платформою для бізнесу, закладів освіти, влади та міжнародних партнерів.

У вересні 2025 року відбулася інформаційна сесія «Брюссель – Чернігів. Практичні рішення для сфери зайнятості та розвитку навичок», яка була присвячена адаптації європейських підходів до формування політики зайнятості та розвитку людського капіталу.

Для посилення координації дій між суб'єктами регіональної системи зайнятості та освіти, формування сучасної системи професійної підготовки та навчання впродовж життя, а також узгодження потреб ринку праці з освітніми програмами відповідно до запитів роботодавців в області створено Регіональну раду з питань зайнятості та розвитку навичок.

В Чернігівській області реалізується урядовий проєкт «Армія відновлення», який запроваджено з метою залучення незайнятих працездатних осіб до відбудови та підтримки країни через виконання ними суспільно корисних робіт. Чернігівщина – одна із перших областей, де почали виконуватися такі роботи.

Суспільно корисні роботи організовані в 51 громаді усіх 5-ти районів Чернігівської області. З початку 2025 року службою зайнятості видано понад 10,9 тис. направлень на участь у суспільно корисних роботах, з них 1192 – ВПО.

Найбільш затребувані види тимчасової трудової діяльності працездатних осіб в умовах воєнного стану є: заготівля дров до опалювального сезону; ремонт і будівництво житлових приміщень; вантажно-розвантажувальні роботи, що

виконуються на залізницях; надання допомоги населенню та особам з інвалідністю, дітям, громадянам похилого віку, хворим та іншим особам; ремонтно-відновлювальні роботи, що виконуються на об'єктах забезпечення життєдіяльності та інші.

Однією з проблем, що впливає на матеріальне становище працездатних громадян, є несвоєчасна виплата заробітної плати. За даними моніторингу, станом на 01.10.2025 загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати становила 17,5 млн грн, що на 0,3 млн грн або на 1,9% менше, ніж на початок 2025 року. Водночас значна частка заборгованості припадає на державні підприємства – 12,0 млн грн (68,4 % від загальної суми).

Демографічна ситуація

Демографічна ситуація в Чернігівській області у 2023-2025 роках залишається складною та характеризується подальшим скороченням населення, що зумовлено поєднанням тривалих депопуляційних процесів та наслідків повномасштабного вторгнення російської федерації. Висока смертність, низька народжуваність, значні обсяги зовнішньої та внутрішньої міграції, а також зміни у віковій та статевій структурі населення формують комплекс ризиків для майбутнього соціально-економічного розвитку регіону.

На початок 2025 року чисельність населення області, за розрахунковими даними становила близько 918,2 тис. осіб, що на 41,1 тис. осіб менше порівняно з періодом до повномасштабного вторгнення (-4,3%) та на 13 тис. менше, ніж у 2023 році (-1,4%). Скорочення населення переважно зумовлено природним спадом, який багато років поспіль залишається одним із найбільших в Україні. У 2024 році в області народилося 3756 немовлят, що на 203 менше, ніж у 2023 році (-5,1%), а за перші вісім місяців 2025 року – 2310 дітей (-11,2% до аналогічного періоду 2024 року). Коефіцієнт народжуваності у 2024 році становив 4,4‰, що нижче середнього по Україні (5,3‰), що вказує на значне зниження репродуктивної активності населення та відкладений характер народжуваності, зумовлений невизначеністю воєнного часу.

При цьому смертність залишається надзвичайно високою. У 2024 році померло 16434 особи, а за 8 місяців 2025 року – 10741 особа (-4,9% порівняно з аналогічним періодом 2024 року). Коефіцієнт смертності у 2024 році становив 17,8‰ (проти 14,7‰ по Україні). Таким чином, смертність перевищувала народжуваність майже у 4,5 рази, а показник природного приросту становив 13,8‰ (Україна – 9,4‰), що свідчить про поглиблення негативних демографічних тенденцій.

Не менш істотний вплив на чисельність населення мали міграційні процеси. У 2024 році з області вибуло 8838 осіб (на 195 осіб менше, ніж у 2023 році), тоді як прибуло 7959 осіб (на 35 осіб менше, ніж у 2023 році), що зберігає загальне міграційне скорочення. Значна частина молоді, сімей із дітьми та жінок продовжує виїжджати за кордон або до інших, безпечніших регіонів країни, що знижує потенціал відновлення населення у майбутньому. Разом із тим, після деокупації області частина ВПО повернулася, хоча загальна тенденція відтоку

зберігається. Кількість зареєстрованих у регіоні ВПО поступово зменшується: у 2022 році їх було 76 458 осіб, у 2023 році – 69 459 осіб, у 2024 році – 68 455 осіб. Найбільша кількість ВПО з Донецької, Луганської, Харківської, Сумської та Херсонської областей зосереджена в м. Чернігові – 12804 особи.

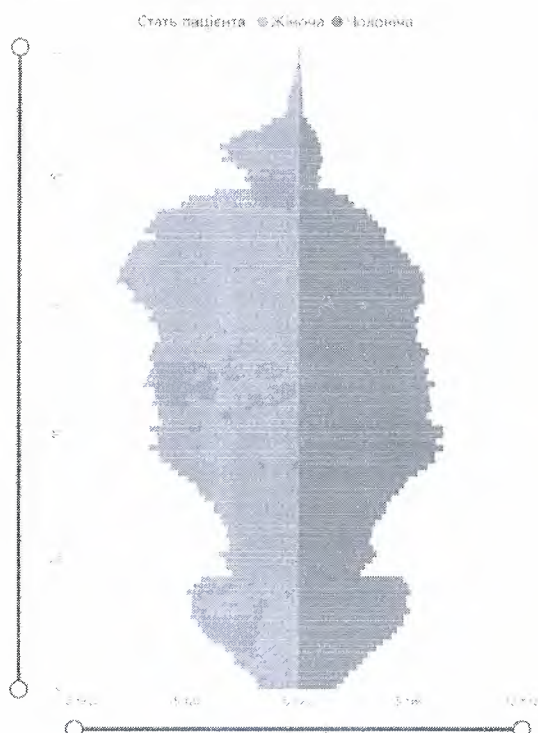
Вікова структура населення Чернігівської області є однією з найстаріших в Україні, що значно впливає на економічну активність та потреби соціальної сфери. Висока частка осіб похилого віку та поступове скорочення чисельності дітей і молоді формують зростаюче демографічне навантаження. Частка населення працездатного віку зменшується, особливо серед молоді та осіб середнього віку, що створює ризик дефіциту робочої сили у найближчій перспективі. Густота населення (за розрахунковими даними) становить лише 28,8 осіб/км², що є найнижчим показником в Україні та удвічі меншим за середній (розрахунковий) показник по країні.

Вікова структура населення

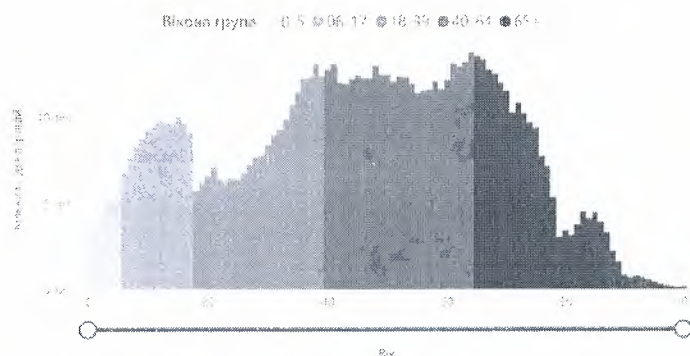
Вік	Жінки	Чоловіки	Разом
0-5	2,9%	3,7%	3,3%
06-17	11,3%	14,3%	12,7%
18-39	20,4%	25,4%	22,7%
40-64	36,9%	39,0%	37,8%
65+	28,4%	17,6%	23,6%

Суттєвим залишається і гендерний дисбаланс, який різко посилюється після початку повномасштабної війни. До 2022 року на 1000 жінок припадало 856 чоловіків, що вже свідчило про значний дисбаланс статеві структури. Мобілізація та загальні військові втрати ще більше підвищили частку жінок у населенні. За даними Національної служби здоров'я України станом на 17.11.2025 (відповідно до розподілу декларацій про вибір лікаря первинної медичної допомоги), жінки становлять 55,2% населення, а найбільша частка припадає на вікову групу 40-64 роки (37,6%). Чоловіки переважають лише у вікових групах до 64 років, тоді як у групі 65+ частка жінок є суттєво більшою.

Статеві-віковий розподіл декларацій

Віковий розподіл декларацій

Деталізувати:

Вікові групи	Жінки	Чоловіки	Усього
0-5	14 180	14 625	28 805
06-17	53 046	54 565	107 611
18-39	94 150	94 739	188 889
40-64	166 797	142 278	309 075
65+	124 965	63 306	188 271
Усього	453 138	369 513	822 651

Статеві-віковий розподіл декларацій про вибір лікаря первинної медичної допомоги

Соціальний захист та соціальне забезпечення населення, в т.ч. внутрішньо переміщених осіб. Ветеранська політика

В умовах повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України особлива увага з боку органів державної влади приділяється підтримці соціально вразливих верств населення та удосконаленню наявного переліку соціальних послуг.

Згідно з Єдиною інформаційної бази даних про ВПО станом на 28.08.2025 кількість ВПО в Чернігівській області становила 68385 осіб. Затверджено Перелік місць тимчасового проживання, до якого включено 9 місць тимчасового проживання ВПО, розрахованих на 1428 ліжко-місць, де проживало 525 осіб, вільних ліжко-місць – 903.

Система надання соціальних послуг громадянам похилого віку і особам з інвалідністю в області налічує 9 інтернатних установ, розрахованих для проживання 1820 підопічних. З них: 2 геріатричні пансіонати, 6 психоневрологічних інтернатів та 1 дитячий будинок-інтернат. Станом на 29.08.2025 на державному утриманні перебувало 1830 осіб, з них 31 дитина.

У територіальних громадах Чернігівської області надання соціальних послуг забезпечують 10 територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), 42 Центри надання соціальних послуг, в яких функціонує 18 відділень стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання, що функціонують у структурі центрів надання соціальних

послуг/територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг). На даний час в них перебуває 313 осіб.

У 11 громадах Чернігівської області функціонують Центри життєстійкості, в яких надається комплексна послуга з формування життєстійкості.

В області нараховується (за оперативними даними) 1795 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, з яких 1684 (або 93,8%) перебувають у родинах (1170 – у сім'ях опікунів, піклувальників, 218 дітей-вихованців у 29 дитячих будинках сімейного типу (ДБСТ), 296 дітей – у 178 прийомних сім'ях (ПС), 120 дітей такої категорії знаходяться у закладах інституційного догляду та ще потребують влаштування до сімейних форм виховання.

Незважаючи на всі виклики та труднощі воєнного часу, суттєво активізується робота стосовно влаштування дітей у сім'ї. Протягом січня-серпня 2025 року в Чернігівській області усиновлено 29 дітей, у ДБСТ, ПС влаштовано 36 дітей, у родини опікунів, піклувальників – 121; повернуто біологічним батькам – 8.

Вжиті заходи дозволили збільшити охоплення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, сімейними формами виховання на 2,0 відсоткові пункти (з 91,8% до 93,8%); кількості ПС на 6,0% (зі 168 до 178 одиниць) та прийомних дітей в них на 6,5% (зі 278 до 296 осіб).

Завдяки співпраці з МБО «Партнерство «Кожній дитині» за сприяння Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в області розширюється мережа сімей патронатних вихователів. Даною послугою охоплені 19 територіальних громад (або 33,3% від їх загальної кількості в області). На 01.09.2024 функціонувало 26 родин патронатних вихователів, станом на 01.09.2025 – 35 (+34,6%). Протягом 2025 року у такі сім'ї влаштовано 74 дитини. Всього з початку запровадження цієї послуги (у 2017 році) допомогу у патронатних родинах отримали 331 особа. Чернігівська область є одним з регіональних лідерів щодо розвитку патронату в Україні.

В області налічуються три центри соціально-психологічної реабілітації дітей (м. Чернігів, м. Ніжин, с. Хмільниця Чернігівського району), де отримують допомогу 50 вихованців.

Під час активної фази бойових дій у березні 2022 року внаслідок артилерійських обстрілів зазнало пошкоджень приміщення Чернігівського центру соціально-психологічної реабілітації дітей (далі – Центр). За рахунок фонду ліквідації наслідків збройної агресії у 2023 році було розпочато капітальний ремонт приміщень Центру. На даний час ремонтні роботи завершені, з серпня 2025 року заклад відновив повноцінну діяльність, до нього вже влаштовано 12 дітей, які потребували допомоги.

Протягом 2025 року послуги з оздоровлення в Державному підприємстві України «Міжнародний дитячий центр «Артек» отримали 320 дітей області, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки.

Влітку 2025 року було забезпечено діяльність 70 таборів з денним перебуванням у навчальних закладах. Послугами з відпочинку забезпечено близько 6000 дітей.

Питання соціального та правового захисту ветеранів війни та членів їхніх сімей, а також сімей загиблих ветеранів війни, Захисників та Захисниць України належать до пріоритетних та покладене в основу нової ветеранської політики.

Через активні бойові дії зростає кількість осіб, які мають статус учасників бойових дій.

Надано якісну та повну соціальну підтримку ветеранам війни, членам їх сімей, членам сімей загиблих Захисників та Захисниць України, а саме: підвищено на ринку праці конкурентоспроможність не менше 15 осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України та постраждалих учасників Революції Гідності; організовано методичний супровід не менше 70 фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб на місцях; забезпечено реалізацію прав не менше 50 ветеранів війни та членів їх родин, родин загиблих (померлих) Захисників та Захисниць на отримання грошової компенсації для придбання житла.

Охорона здоров'я

Діяльність системи медичної допомоги області спрямована на збереження і зміцнення здоров'я, забезпечення населення доступною і якісною медичною допомогою.

Станом на 30.09.2025 медична допомога жителям Чернігівської області надається у 82 закладах охорони здоров'я, зокрема, 11 закладах охорони здоров'я, що є спільною власністю територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області (далі – заклади охорони здоров'я), 29 районних і міських лікарнях, 2 пологових будинках, 36 центрах ПМСД, 3 стоматологічних поліклініках, 1 «Сімейній поліклініці», 1 лікарській амбулаторії сімейного типу (самостійній). До складу центрів первинної медико-санітарної допомоги входять 122 амбулаторії (з них 40 міських та 82 сільських) та 225 фельдшерських і фельдшерсько-акушерських пунктів.

У комунальних закладах охорони здоров'я області працюють 2968 лікарів (31,22 на 10 тис. населення), 7026 середніх медичних працівників (73,9 на 10 тис. населення) та 31 спеціаліст з вищою немедичною освітою. Показник укомплектованості посад лікарів становить 71,0%, середніх медичних працівників – 93,0%.

Станом на 30.09.2025 ліжковий фонд закладів охорони здоров'я Чернігівської області становить 6665 ліжок. Фактичне скорочення 18 ліжок відбулося в закладах охорони здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги.

Незважаючи на щорічне скорочення ліжкового фонду, показник забезпеченості на 10 тис. населення залишається найбільшим серед областей України і становить 70,1.

Після припинення активних бойових дій розпочато роботу щодо відновлення пошкоджених об'єктів закладах охорони здоров'я Чернігівської області. На це спрямовано 264,8 млн гривень.

Для відновлення пошкодженої інфраструктури у сфері охорони здоров'я спрямовано коштів державного бюджету 60,9 млн грн, місцевих бюджетів – 6,4 млн грн, витрачено 5,2 млн грн коштів Національної служби здоров'я України. До відновлення закладів охорони здоров'я були залучені різні міжнародні неурядові та благодійні організації, за сприяння яких проводились ремонтні роботи на загальну суму 192,3 млн гривень.

За програмою медичних гарантій з Національною службою здоров'я України у 2025 році було укладено договори із 77 закладами охорони здоров'я Чернігівської області. Загальна сума надходжень, яку очікують отримати заклади охорони здоров'я від НСЗУ у 2025 році, становить 4,1 млрд гривень. Незважаючи на складнощі у роботі сфери охорони здоров'я Чернігівської області, фактично надійшло за січень-вересень за програмою медичних гарантій від НСЗУ 3,0 млрд гривень.

У закладах охорони здоров'я Чернігівської області при нормативній потребі 819 одиниць налічується 660 одиниць санітарного автотранспорту, що становить 80,6% від нормативної потреби. Вичерпався термін експлуатації у 378 транспортних засобів, що становить 57,2% від наявного автотранспорту.

Автомобільний парк служби екстреної медичної допомоги Чернігівської області складає 136 автомобілів швидкої медичної допомоги, 29 з яких вичерпали свій ресурс та потребують заміни.

У закладах охорони здоров'я Чернігівської області наявні 598 генераторів, з них забезпечено підключення (введення) в експлуатацію 588 автономних джерел живлення. Існує додаткова потреба у 31 резервному джерелі електроживлення.

Закладами охорони здоров'я, із залученням донорської допомоги, проводиться робота щодо встановлення сонячних електростанцій.

Наразі сонячні панелі різної потужності встановлено в КНП «Чернігівська обласна лікарня» Чернігівської обласної ради, КНП «Чернігівська обласна дитяча лікарня» Чернігівської обласної ради, КНП «Чернігівська міська лікарня №3» Чернігівської міської ради, КНП «Обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Чернігівської обласної ради, КНП «Куликівська лікарня планового лікування» Куликівської селищної ради, КНП «Носівська міська лікарня» Носівської міської ради, КНП «Сосницька лікарня» Сосницької селищної ради.

У межах спільного проекту Міністерства охорони здоров'я України та Світового банку «Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя в Україні HEAL», закуплено та введено в експлуатацію фотовольтаїчні електростанції потужністю 7-15 кВт у 5 сільських лікарських амбулаторіях загальної практики сімейної медицини.

У 34 закладах охорони здоров'я області наявний 101 накопичувач електроенергії – акумуляторні батареї Tesla Power Wall. Вжиті заходи щодо

забезпечення безперебійного функціонування всіх закладів охорони здоров'я Чернігівської області.

Освіта

У 2025/2026 навчальному році в області функціонує 373 заклади дошкільної освіти, з них освітні послуги надають 317 закладів для 15986 дітей. Перебувають на простой або призупинили діяльність 59 закладів дошкільної освіти.

Станом на 10.11.2025 в області працюють 323 заклади загальної середньої освіти різних типів та форм власності з контингентом 82466 осіб.

Налічується 54 заклади позашкільної освіти (з яких 1 призупинив свою діяльність). У гуртках та творчих об'єднаннях закладів позашкільної освіти та гуртках, організованих закладами загальної середньої освіти, у 2025/2026 навчальному році свої вміння та навички розвивають 41371 здобувач освіти.

На території Чернігівської області зі 100,0% перевірених закладів освіти 716 (91,0%) мають укриття, з яких у 715 укриття рекомендовані комісіями до використання.

У 2024 році для облаштування безпечних умов у закладах освіти з державного бюджету виділено дотацію у сумі 458,24 млн грн для 8 проєктів, 3 з яких планується реалізувати до кінця 2025 року.

У 2025 році з державного бюджету виділено понад 628,0 млн грн для будівництва 11 укриттів та проведення капітальних ремонтів в укриттях 4 закладів освіти. Станом на 10 листопада 2025 року завершено капітальний ремонт в 1 закладі та побудовано 1 укриття.

За кошти місцевих бюджетів, донорів та благодійних організацій здійснюється будівництво 6 укриттів та капітальний ремонт 2 укриттів для закладів загальної середньої освіти на загальну суму понад 346,0 млн грн.

Понад 11 тисяч здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти проживають поза межами пішохідної доступності та потребують організованого підвезення зі 832 населених пунктів за 413 маршрутами.

Внаслідок воєнних дій кількість автобусів зменшилась на 44 одиниці. Станом на 10.11.2025 у територіальних громадах області наявні 375 шкільних автобусів. У 2025 році для підвезення учнів область в якості гуманітарної допомоги отримала 8 автобусів. Обсяг державної субвенції у 2025 році становить 101,8 млн грн, що дасть змогу придбати орієнтовно 34 шкільні автобуси, з них вже передано територіальним громадам 11. Існує потреба у 47 шкільних автобусах.

Підготовку кадрового потенціалу для регіональних та загальнодержавних потреб економіки здійснюють 13 закладів професійної освіти (далі – ЗПТО). За підсумками 2024/2025 навчального року проведено випуск 3084 здобувачів освіти, у т.ч. 1039 осіб із числа дорослого населення. 105 випускників отримали професію на умовах дуальності.

Станом на 01.09.2025 на місця регіонального й державного замовлення зараховано 2050 першокурсників.

Освітній простір ЗПТО модернізовано шляхом створення 6-ти навчально-практичних центрів сучасної професійної освіти, зокрема: аграрних, металообробних, зварювальних, транспортних, меблевих, лісогосподарських технологій та 2-х профорієнтаційних хабів, що сприятиме якості освіти, усвідомленому вибору професійного майбутнього, створенню передумов для успішної професійної самореалізації.

2025/2026 навчальний рік розпочато з урахуванням безпекової ситуації в очному (у 3 (23,0%) ЗПТО) та змішаному (в 10 (77,0%) ЗПТО) форматах для 5356 здобувачів освіти. Відповідно до потреб регіонального ринку праці відкрито нові професії: «Майстер з діагностики та налагодження електронного устаткування автомобільних засобів», «Плодоовочівник».

На території Чернігівської області підготовку здобувачів вищої та фахової передвищої освіти за денною і заочною формами здійснюють 26 закладів, з яких до сектору державної власності відносяться – 15, комунальної – 7, приватної – 4. Це 4 університети, 1 академія, 2 інститути, 19 коледжів.

Культура і туризм

Мережа закладів культури Чернігівської області налічує 715 закладів культури клубного типу, 570 бібліотек, 5 театральних-видовищних підприємств (4 – театри та 1 – обласний філармонійний центр фестивалів та концертних програм), 39 музейних закладів (35 музеїв, 3 заповідники, 1 меморіальний комплекс), 39 мистецьких шкіл та 42 філії, 2 фахових коледжів, 1 зоопарк.

Кількість відвідувачів музейних закладів та парків природи області протягом січня-вересня 2025 року склала 206,44 тис. осіб, що на 9,6% більше, ніж за аналогічний період 2024 року.

Сума надходжень туристичного збору до місцевих бюджетів Чернігівської області за 9 місяців 2025 року склала 1306,8 тис. грн, що на 10,5% більше, ніж за відповідний період 2024 року.

Обсяги надходжень до місцевого та державного бюджетів від господарської діяльності юридичних та фізичних осіб-підприємців туристичної галузі, які зареєстровані та діють на території області, за 9 місяців 2025 року склали 17,5 млн гривень, що на 47,4% більше відповідного періоду 2024 року. Найбільша частка надходжень (65,7%) сплачена готельними закладами і подібними закладами розміщення – 11,9 млн гривень та туристичними агентствами – 3,0 млн гривень, що становить 17,5% від загального показника.

За 9 місяців 2025 року кількість переглядів туристичного порталу «Чернігівщина туристична» (chernihivregion.travel) становила понад 3,0 млн осіб. Туристичний портал Чернігівської області щоденно наповнюється інформацією про туристичні об'єкти та послуги (створено 620 нових публікацій та додано 27 нових об'єктів).

Фізична культура, спорт

Для організації спортивної та фізкультурно-масової роботи в Чернігівській області працюють 41 спортивна школа (ДЮСШ) з контингентом 11,5 тис. учнів, 2 школи вищої спортивної майстерності (ШВСМ) з контингентом 159 спортсменів основного складу, 5 центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», регіональний центр з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю «Інваспорт», 102 спортивні та фізкультурно-оздоровчі клуби (з контингентом 7,7 тис. осіб), 78 громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування.

У Чернігівській області розвивається 87 видів спорту (у т.ч. 31 олімпійський). Всіма видами спорту у спортивних школах, секціях і клубах систематично займаються 24,4 тис. осіб. Фізкультурно-оздоровчою і реабілітаційною роботами охоплено 66,1 тис. осіб. До занять спортом та реабілітації засобами фізичної культури залучено 240 осіб з інвалідністю. Систематичними заняттями у спортивних школах охоплено 15,8% дітей і учнівської молоді віком 6-8 років.

До складу збірних команд України (основний склад, кандидати і резерв) входять 260 представників Чернігівщини із 46 видів спорту.

З початку 2025 року на відповідальних міжнародних і всеукраїнських змаганнях серед дорослих, юніорів і юнаків спортсменами Чернігівської області завойовано 369 медалей, з яких 102 – золоті.

Підготовлено 6 майстрів спорту України міжнародного класу, 31 майстер спорту України, та 570 кандидатів у майстри спорту і першорозрядників.

Надання адміністративних послуг

Станом на 15.07.2025 мережа надання адміністративних послуг у області налічує 191 точку доступу, серед яких 57 центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП), 116 віддалених робочих місць (ВРМ), 16 старостатів, а також 1 мобільний ЦНАП і 1 територіальний підрозділ.

За I півріччя 2025 року було надано 382 тис. адміністративних послуг. Рівень задоволеності сервісом становить 99,0% на основі 11,1 тис. відгуків від отримувачів послуг.

Інформаційний простір

Російсько-українська війна є визначальним фактором впливу на стан інформаційного простору Чернігівщини у 2025 році. Негативні економічні та соціальні чинники, викликані повномасштабним вторгненням, призвели до припинення роботи низки місцевих медіа, а у випадку друкованих видань – й до скорочення накладів, обсягів та періодичності випусків.

Значущим результатом державної інформаційної політики стало вирішення у 2023 році багаторічної проблеми забезпечення стабільного українського телевізійного мовлення на північних прикордонних територіях Чернігівської

області завдяки введенню в дію державної цифрової багатоканальної телемережі МХ-7.

Вся територія Чернігівської області наразі покрита вітчизняним ефірним телесигналом, що поширюється багатоканальною телемережею ТОВ «Зеонбуд» та державною мережею МХ-7. Трансляції програм загальнодержавних, місцевих та регіональних мовників в FM-діапазоні забезпечують доступність вітчизняного радіомовлення на території області.

В Чернігівській області продовжують роботу близько 30 місцевих друкованих медіа, що мають загальнополітичне та/чи інформаційне спрямування та відіграють значну роль у забезпеченні інформаційних потреб населення (у 2021 році – до 40).

Серед них як газети, що розповсюджуються на всій території Чернігівської області (наприклад, «Гарт», «Вісник Ч») з накладом до 20 тис. примірників, так і гіперлокальні видання, що розповсюджуються в межах окремих громад з накладом до 1 тисячі примірників.

На Чернігівщині продовжують роботу близько 20 онлайн-медіа новинного та суспільно-політичного характеру.

З-поміж суб'єктів у сфері лінійних аудіовізуальних медіа місцевого мовлення в Чернігівській області діють 4 теле- та 4 радіомовники (включно з філією Суспільного мовлення), які виробляють власний контент новинного спрямування.

Найбільше охоплення телесигналом серед місцевих мовників має філія АТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція» (логотип «Суспільне Чернігів»), програми якої транслюються в цифровому стандарті на всій території Чернігівської області, радіосигналом – ТОВ «ТІМ ФМ», програми якої доступні на території Корюківського, Прилуцького та Чернігівського районів області.

Розвиток громадянського суспільства

Для взаємодії органів влади та громадянського суспільства використовуються такі механізми: консультації з громадськістю, участь у громадських радах, робочих групах, проведення громадських експертиз і моніторингів, громадських слухань, інформаційні запити до органів державної влади тощо.

Найголовнішою функцією спільної з інститутами громадянського суспільства діяльності залишається аналітична робота, спрямована на забезпечення врахування думки громадськості на етапі підготовки проєктів нормативно-правових документів, пошук компромісів у випадку незгоди сторін з будь-яких питань економічного і соціального відновлення та розвитку Чернігівщини.

Чернігівська обласна державна адміністрація проводить консультації з громадськістю щодо проєктів нормативно-правових актів із суспільно-важливих питань, проєктів обласних програм та звітів про їх виконання. На офіційному сайті обласної державної адміністрації створена і системно оновлюється рубрика

«Консультації з громадськістю», щорічно близько 100 проєктів проходять процедуру електронних консультацій (за вісім місяців 2025 року – 72).

Одним з напрямів взаємодії Чернігівської обласної державної адміністрації, її структурних підрозділів та інститутів громадянського суспільства є налагодження взаємодії з Громадською радою при обласній державній адміністрації. Склад Громадської ради обрано на установчих зборах інститутів громадянського суспільства у травні 2021 року (35 чол.).

На даний час у складі Громадської ради утворено 13 комітетів з різних напрямів роботи Чернігівської обласної державної адміністрації.

Представники організацій громадянського суспільства залучались до роботи у складі оргкомітетів, експертних та робочих груп, консультативно-дорадчих органів. Такий механізм залучення громадськості до співпраці з органами державної влади та місцевого самоврядування в певній мірі забезпечує право громадян брати участь в управлінні державними справами, виконує контрольну функцію шляхом надання організаціям громадянського суспільства можливості впливати на значне коло питань.

Зважаючи на необхідність розвитку громадянського суспільства, в Чернігівській області діє обласна Програма сприяння розвитку громадянського суспільства «Чернігівська громада» на 2025-2027 роки (затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 27.09.2024 №799), якою передбачено проведення заходів, спрямованих на залучення громадськості до процесів формування та реалізації державної та регіональної політики, зокрема, до вирішення проблем життєдіяльності територіальних громад області, проведення інформаційних заходів щодо діяльності органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та організацій громадянського суспільства, сприяння розвитку волонтерського руху, підтримку їх ініціатив, а також вивчення громадської думки жителів Чернігівської області.

Проблемні питання, внутрішні та зовнішні ризики і загрози, які можуть впливати на хід реалізації Програми

На розвиток економіки та соціальної сфери впливають проблемні питання, головними серед яких залишаються:

- нестабільна безпекова ситуація, постійні обстріли прикордонних громад;
- поглиблення демографічної кризи;
- забруднені вибухонебезпечними предметами території;
- недостатня кількість захисних споруд та невідповідність деяких укриттів існуючим нормам;
- недостатність систем оповіщення населення;
- відтік робочої сили за кордон та до Збройних Сил України, дефіцит кадрів робітничих професій;
- часткова втрата суб'єктами господарювання ланцюгів постачання сировини, втрачені або ускладнені логістичні маршрути збуту продукції;
- збільшення вартості сировини та матеріалів;
- зниження платоспроможності споживачів;

- недостатність фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проєктів;
 - високі витрати на впровадження нових технологій;
 - наявність зруйнованих та пошкоджених об'єктів інфраструктури;
 - недостатність фінансових ресурсів для відновлення зруйнованих і пошкоджених об'єктів та розбудови інфраструктури;
 - нестабільна робота енергосистеми через пошкодження внаслідок ворожих атак, перебоїв з постачання електроенергії;
 - незадовільний стан автомобільних доріг загального користування місцевого, зношеність автомобільних доріг;
 - недостатня кількість житла, коштів на його будівництво/придбання для пільгових категорій громадян, ВПО;
 - обмеженість доходів бюджетів для розвитку;
 - відсутність сучасної системи управління побутовими відходами;
 - наявність загрози забруднення довкілля через застаріле обладнання на комплексах очисних споруд та каналізаційних мережах стічних вод;
 - значні обсяги накопичених відходів та відсутність ефективної системи управління ними;
 - порушення ментального здоров'я населення.
- Існують також як внутрішні, так і зовнішні ризики і загрози, які можуть впливати на хід реалізації Програми, зокрема:
- довготривале повномасштабне військове вторгнення російської федерації в Україну;
 - високі безпекові ризики для суб'єктів господарювання та соціальної сфери через близькість до кордону з російською федерацією та республікою білорусь;
 - глобальна економічна нестабільність, нестабільність на енергетичних ринках;
 - нестабільність у світовій економіці, що може призвести до зменшення інвестицій та зниження попиту на українські товари;
 - повільне відновлення економіки, нові внутрішні і зовнішні макроекономічні потрясіння;
 - інфляція, девальвація гривні, нестабільність надходжень до бюджетів та неефективне управління;
 - непередбачувані сценарії розвитку світової економіки, що обумовить коливання цін на світових сировинних ринках та відобразиться на експорті підприємств регіону;
 - неефективне врядування, надмірна бюрократизація та корупція, що може сповільнювати реалізацію програм та відлякувати інвесторів;
 - згортання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період;
 - аварійні та планові відключення електроенергії через руйнування об'єктів енергетичної інфраструктури;
 - екологічні ризики;
 - демографічні проблеми.

На вирішення цих та інших проблем спрямовані основні завдання Програми.

II. Мета, завдання та заходи економічного і соціального розвитку у 2026 році

Метою Програми є стабілізація економічного та соціального розвитку регіону в умовах війни, впровадження механізмів, спрямованих на подолання існуючих та мінімізацію подальших наслідків воєнної агресії російської федерації, створення сприятливих безпекових та соціально-економічних умов для життя населення, повернення громадян до регіону завдяки відбудові і розвитку інфраструктури, відновленню економічної активності, співпраці з міжнародними організаціями та партнерами; забезпечення гармонійного розвитку громад та економічного зростання на основі ефективного використання внутрішнього потенціалу, а також підтримки територіальних громад.

Досягнення мети передбачає реалізацію таких стратегічних цілей:

1. Чернігівщина – безпечний регіон.
2. Комплексна відбудова інфраструктури.
3. Відновлення бізнесу і розбудова нової економіки регіону.
4. Збереження і розвиток людського потенціалу.
5. Розвиток ефективного багаторівневого врядування з врахуванням процедур та найкращих практик ЄС.

По кожному пріоритету визначені основні завдання та заходи, які спрямовані на:

створення безпекових та соціально-економічних умов для повернення громадян України в регіони та територіальні громади;

цивільний захист населення, забезпечення оборони та громадської безпеки; енергетичну безпеку, диверсифікацію та автоматизацію джерел енерго- та теплозабезпечення;

залучення міжнародних партнерів та організацій до процесу відновлення та розвитку регіону;

стимулювання впровадження в області новітніх енергоефективних технологій та енергозберігаючих заходів;

продовження відновлення та розвитку виробничої, соціальної та дорожньої інфраструктури,

забезпечення мешканців області, ВПО житлом;

поліпшення умов функціонування закладів освіти, охорони здоров'я, культури та спорту з урахуванням вимог безбар'єрності;

розбудова партнерств, розвиток міжмуніципального, міжрегіонального та транскордонного співробітництва;

забезпечення стабільного функціонування економіки шляхом сприяння ефективній роботі промислових та сільськогосподарських підприємств регіону, забезпечення ефективного використання суб'єктами малого та середнього бізнесу можливостей державної підтримки, полегшення їх доступу до фінансових ресурсів;

сприяння економічному розвитку регіону шляхом залучення інвестицій для реалізації інноваційних проєктів;

стимулювання інвестиційної діяльності, у першу чергу за рахунок розбудови інфраструктури індустріальних парків та промислових зон, підтримки реалізації інвестиційних проєктів, що передбачають створення нових робочих місць;

забезпечення наповнюваності бюджетів усіх рівнів, підвищення фінансової спроможності місцевих бюджетів, раціонального використання бюджетних коштів;

підвищення якості надання соціальних послуг, насамперед підтримки ВПО, соціальної реабілітації осіб з інвалідністю, підтримки сім'ї та молоді, захисту прав дітей, створення умов для соціально-психологічної реабілітації та інтеграції ветеранів;

відтворення та збереження екосистем, поліпшення стану навколишнього природного середовища, проведення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату;

доступність до якісної освіти, медичної допомоги на всіх рівнях;

відновлення фізичного і ментального здоров'я.

Заходи економічного і соціального розвитку у 2026 році

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
1. Створення безпекових умов для повсякденної життєдіяльності громадян та забезпечення їх нагальних потреб			
1.1. Забезпечення публічної безпеки населення в умовах воєнного стану та у післявоєнний період			
1.	Підтримання в постійній готовності Чернігівської обласної системи оповіщення, створення місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення.	Департамент з питань цивільного захисту та оборонної роботи Чернігівської облдержадміністрації, районні державні адміністрації (далі – райдержадміністрації); у порядку рекомендації: КП «Укрспецзв’язок», органи місцевого самоврядування	Своєчасно поінформовано населення щодо дій при виникненні надзвичайних ситуацій. Модернізовано (створено) місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення не менш ніж у 6 громадах області. Не менш ніж у 23 громадах Чернігівської області ведуться відповідні роботи.
2.	Організація робіт з розмінування територій Чернігівської області, у т.ч. сільськогосподарських угідь.	Департамент з питань цивільного захисту та оборонної роботи Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернігівській області, урядові та неурядові оператори протимінної діяльності, органи місцевого самоврядування	Обстежено і розмінувано не менше 400 га сільгоспугідь, забруднених вибухонебезпечними предметами. Зменшено кількість пожеж, надзвичайних ситуацій та подій, випадків загибелі й травмування людей порівняно з показниками 2025 року, мінімізовано економічні збитки від них.
3.	Запобігання виникненню пожеж, надзвичайних подій. Забезпечення належного рівня пожежної та техногенної безпеки.		
4.	Створення регіонального, місцевих і об’єктових резервів матеріально-технічних ресурсів для запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій і їх наслідків.	Департамент з питань цивільного захисту та оборонної роботи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування,	Наповнено не менш ніж 50,0% від потреби резервів матеріально-технічних ресурсів. Забезпечено своєчасну ліквідацію надзвичайних ситуацій та їх наслідків.
5.	Утримання в постійній готовності до використання за призначенням захисних споруд цивільного захисту.		Забезпечено належні умови укриття населення від засобів масового ураження в особливий період та у разі

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
		власники (балансо- утримувачі) захисних споруд цивільного захисту, сховищ, укриттів	надзвичайних ситуацій у мирний час (не менше ніж 50,0% від загальної кіль- кості споруд облаштовано показчиками, резервуарами для питної води, місцями для розташування людей, створено запаси продуктів харчування тривалого збе- рігання, палива та мастиль- них матеріалів, ліків тощо).
1.2. Забезпечення продовольчої безпеки			
1.	Формування переліку підприємств, економічна спроможність яких відіграє важливу роль у функціонуванні агропромислового комплексу області. Визначення підприємств, які потребують фінансування для відновлення, розширення або будівництва нових потужностей. Залучення підприємств, що здійснюють переробку сільськогосподарської продукції, до обласних та державних програм підтримки, а також всебічне сприяння їх участі у державних грантових програмах.	Департамент агропромислового розвитку Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: суб'єкти господарювання, органи місцевого самоврядування	Забезпечено безперебійне виробництво сільсько-господарської продукції та харчових продуктів. Кількість учасників грантових програм – не менше 13.
2.	Диверсифікація виробництва продовольчих товарів.		Задоволено потреби насе-лення у продовольчих това-рах, збільшено асортимент і номенклатуру товарних одиниць, наближено товарну масу до споживачів.
1.3. Стабільне функціонування споживчого ринку			
1.	Проведення актуалізації об'єктів торгівлі, АЗС та громадського харчування.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місце-вого самоврядування	Проведено економічне обстеження стану розвитку інфраструктури споживчого ринку. Обслуговування населення Чернігівської області здій-снюють не менше 7,3 тис. стаціонарних об'єктів роз-дрібною торгівлі, 45 ринків

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
			та 170 автозаправних станцій (комплексів).
2.	Здійснення оцінки виїзного обслуговування мешканців малих та віддалених населених пунктів.		Кількість населених пунктів, в яких здійснюється виїзне торговельне обслуговування, становить не менше 55,0% від загальної кількості населених пунктів області з відсутньою на їх території мережею об'єктів торгівлі.
3.	Проведення аналізу цінової ситуації на споживчому ринку області.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, у порядку рекомендації: Головне управління статистики в області	Результати проведених аналізів середніх споживчих цін в області на соціально значущі товари, індексу споживчих цін щомісячно оприлюднено на вебсайтах, відповідно, Чернігівської облдержадміністрації та Департаменту економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації.
4.	Проведення моніторингу та аналізу стану споживчого ринку Чернігівської області.		Оборот роздрібної торгівлі збільшився на 6,0%, а обсяг роздрібної торгівлі – до 58,3 млрд грн.
1.4. Інформаційна та кібербезпека			
1.	Забезпечення протидії ворожій пропаганді. Розповсюдження правдивої, вчасної інформації щодо подій в Чернігівській області та Україні.	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської облдержадміністрації	Поінформовано жителів Чернігівської області через аудіовізуальні (не менше 3750 хв. матеріалів), друковані (не менше 30 тис. см ²), онлайн-медіа (не менше 40 публікацій) про результати діяльності Чернігівської облдержадміністрації та обласної ради, про хід відновлення області та забезпечення нагальних потреб мешканців регіону; поширено повідомлення, що спростовують та протидіють пропаганді держави-агресора та консолідують жителів області. Підтримано спроможність місцевих
2.	Інформування населення Чернігівської області про роботу Чернігівської обласної державної (військової) адміністрації, про хід відновлення області та України в цілому. Інформаційне інтегрування ситуації в Чернігівській області до загальноукраїнського контексту.		

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
			друкованих, аудіовізуальних та онлайн-медіа до сталого функціонування.
1.5. Енергетична безпека			
1.	Диверсифікація джерел енергопостачання.	Департамент енерго-ефективності, транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства	Встановлено резервні джерела тепло-, електропостачання. Очікувана економія природного газу становитиме 1,0 млн м ³ .
2.	Розвиток альтернативної електроенергетики.	Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування, міжнародні партнери, підприємства – надавачі комунальних послуг	Збільшено потужності об'єктів альтернативної електроенергетики до 63 МВт на території Чернігівської області.
1.6. Екологічна безпека та адаптація до зміни клімату			
1.	Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення та видалення заборонених і непридатних до використання в сільському господарстві хімічних засобів захисту рослин, що зберігаються на території Чернігівської області у незадовільних умовах.	Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Ліквідовано загрозу забруднення довкілля (грунтів, підземних водоносних горизонтів і повітря) забороненими і непридатними до використання в сільському господарстві хімічними засобами захисту рослин. Обсяг вивезених на утилізацію непридатних і заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин становить 22 тонни.
2.	Погодження місцевих планів управління відходами громад Чернігівської області.	Департаменти облдержадміністрації: екології та природних ресурсів; енерго-ефективності,	Погоджено 15 місцевих планів управління відходами громад Чернігівської області.
3.	Будівництво та модернізація систем водовідведення.	транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства; райдержадміністрації; у порядку рекомендації:	Покращено стан каналізаційних мереж та споруд на них. Не допущено забруднення довкілля Чернігівської області стічними водами.

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
		органи місцевого самоврядування	
4.	Проведення природоохоронних кампаній зі збереження біологічного та ландшафтного різноманіття.	Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації;	Забезпечено формування екологічної мережі, охорону рослинного і тваринного світу, цінних природних ландшафтів, попереджено втрати біологічного та ландшафтного різноманіття.
5.	Розширення території природно-заповідного фонду.	у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Площа земель природно-заповідного фонду становить 263,80 тис. га. Кількість об'єктів природно-заповідного фонду збільшилась на 1 об'єкт. Розроблено 25 проєктів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій об'єктів природно-заповідного фонду.
6.	Контроль за здійсненням заходів з поліпшення санітарного стану лісів у межах природно-заповідних об'єктів.	Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації	Підвищено стійкість існуючих екосистем до змін клімату шляхом збереження зелених насаджень.
7.	Здійснення екологічного моніторингу довкілля області.		Забезпечено оперативне реагування на ситуації, пов'язані із забрудненням навколишнього середовища та наслідками зміни клімату.
8.	Проведення інформаційних кампаній екологічного спрямування та реалізація природоохоронних заходів.	Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Підвищено рівень екологічної освіти і свідомості населення та забезпечено широкий доступ громадськості до екологічної інформації.

№ п/п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
1.7. Забезпечення населення області якісною, доступною та вчасною медичною допомогою			
1.	Відновлення роботи і модернізація комунальних закладів охорони здоров'я, в т.ч. тих, що пошкоджені внаслідок бойових дій.	Управління охорони здоров'я Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Поліпшено умови надання, доступність і якість медичних послуг. Забезпечено безпечні умови перебування хворих та медичного персоналу в приміщеннях закладів охорони здоров'я. Забезпечено вчасність, повноту та ефективність введення медичних записів до електронної системи охорони здоров'я, впроваджено телемедичні послуги. Сформовано запаси лікарських засобів та витратних матеріалів. Підвищено вчасність та якість надання медичної допомоги населенню на догоспітальному етапі, підвищено професійну кваліфікацію парамедиків та лікарів. Середня забезпеченість населення лікарями усіх спеціальностей на 10 тис. населення становить 31,1 одиниць. Частка населення, що отримує медичну допомогу у сімейних лікарів, становить 80,7%.
2.	Забезпечення безперебійного функціонування закладів охорони здоров'я та надання ними медичних послуг в умовах надзвичайних ситуацій. Оснащення альтернативними джерелами живлення, облаштування укриттів, впровадження телемедичних послуг.		
3.	Забезпечення населення якісними та ефективними ліками, формування та диверсифікація запасу лікарських засобів і медичних виробів, у т.ч. тих, що закуповуються за публічні кошти.		
4.	Поліпшення матеріально-технічного стану КНП «Обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Чернігівської обласної ради, зокрема шляхом оновлення парку санітарного автотранспорту та оновлення манекенів для навчально-тренувального відділу симуляційної медицини.		
5.	Підвищення якості та доступності надання медичних послуг для задоволення потреб населення, постраждалого від воєнних дій держави-агресора, внутрішньо переміщених осіб, Захисників і Захисниць України тощо.		
1.8. Якісна та доступна освіта			
1.	Формування оптимальної мережі закладів освіти (дошкільної, загальної середньої,	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації,	Створено комфортні та безпечні умови для очного, дистанційного, змішаного

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти) з урахуванням потреб територіальних громад та в умовах воєнного стану.	райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування, власники (балансоутримувачі) захисних споруд цивільного захисту, сховищ, укриттів	форматів навчання дітей в умовах воєнного стану, ефективні й доступні мережі надавачів освітніх послуг. Забезпечено рівний доступ здобувачів освіти в умовах воєнного стану та в повоєнний період. Охоплено дошкільною освітою 64% дітей віком від 3-х до 6-ти років. Питома вага дітей, охоплених позашкільною освітою – 49,3%.
2.	Створення безпечного освітнього середовища, будівництво та завершення ремонтів укриттів у закладах освіти Чернігівської області.		Проведено будівництво та ремонт укриттів у 5 закладах освіти з метою забезпечення безпеки учасників освітнього процесу. Орієнтовна вартість проєктів становить біля 315,7 млн грн.
3.	Створення інклюзивного освітнього середовища у закладах освіти Чернігівської області.	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації, у порядку рекомендації: Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д. Ушинського	Створено доступні умови для забезпечення освіти дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням особливості їх розвитку. Кількість шкіл, у яких впроваджується інклюзивне навчання, зростає до 222.
4.	Впровадження реформи шкільного харчування у закладах загальної середньої освіти, у частині забезпечення організації якісного та безпечного харчування у закладах загальної середньої освіти, проведення інформаційно-просвітницької діяльності серед учасників освітнього процесу.	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації, у порядку рекомендації: Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д. Ушинського, заклади освіти області,	Створено у закладах загальної середньої освіти належні умови безпечного харчування дітей, підвищення рівня їх обізнаності щодо здорового харчування.
5.	Проведення тренінгів на базі закладів освіти для учасників освітнього процесу за участю представників установ надання соціальних послуг та представників громадських організацій, які опікуються питаннями	органи місцевого самоврядування	Опановано методи надання психосоціальної допомоги, сформовано навички спілкування та взаємодії у кризових ситуаціях учасниками освітнього процесу.

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	збереження ментального здоров'я, працівників психологічної служби системи освіти та соціальних працівників.		
6.	Забезпечення організованим підвезенням учнів і педагогічних працівників до місць навчання, роботи та додому. Поповнення та систематичне оновлення існуючого парку шкільних автобусів.	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Створено можливості для безперебійного підвезення учнів та педагогічних працівників до місць навчання і додому шляхом поповнення та систематичного оновлення існуючого парку шкільних автобусів. Придбано 12 шкільних автобусів.
7.	Надання якісних освітніх послуг шляхом удосконалення цифровізації освіти.	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації, у порядку рекомендації: Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д. Ушинського	Забезпечено належний рівень освіти через застосування цифрових технологій в освітньому процесі.
8.	Розбудова сучасного освітнього середовища закладів професійної (професійно-технічної) освіти шляхом модернізації їх навчально-виробничої інфраструктури з урахуванням пріоритетності професій.	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Чернігівській області, заклади професійної (професійно-технічної) освіти	Створено не менше 2 навчально-практичних центрів (майстерень/лабораторій), упроваджено енергозберігаючі технології. Отримано здобувачами освіти професійні компетентності, яких потребує ринок праці.
9.	Підвищення якості надання професійної освіти, наближення до вимог ринку праці. Запровадження актуальних короткострокових освітніх програм для перекваліфікації дорослого населення.	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: Чернігівський обласний центр зайнятості, заклади професійної (професійно-технічної) освіти	Збалансовано обсяги і напрями підготовки кадрового потенціалу з регіональними та загальнодержавними потребами ринку праці.
10.	Продовження формування позитивного іміджу професійної	Управління освіти і науки Чернігівської	Проведено не менше 20 заходів, спрямованих на

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	освіти, у т.ч. шляхом розвитку партнерства з бізнес-структурами, дуального навчання, державно-приватного партнерства. Забезпечення ефективності у роботі профорієнтаційних хабів.	облдержадміністрації; у порядку рекомендації: Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Чернігівській області, заклади професійної (професійно-технічної) освіти	підвищення рівня поінформованості та обізнаності учнівської молоді й дорослого населення щодо актуальних на ринку праці професій, можливостей працевлаштування та розвитку кар'єри.
11.	Забезпечення високої якості професійної підготовки фахівців на основі налагодженого партнерства з бізнес-структурами.	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: заклади вищої, фахової передвищої освіти	Підвищено якість надання освітніх послуг шляхом формування та розвитку державно-приватного партнерства, дуального навчання, працевлаштування та розвитку кар'єри.
12.	Формування освітнього середовища щодо забезпечення максимальних можливостей для навчання та академічної кар'єри.	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: заклади вищої освіти	Створено умови у закладах освіти щодо вибору освітньої траєкторії, доступу до міжнародних наукових баз і різноманітних можливостей для кар'єри, враховуючи умови сьогодення.
13.	Розвиток неформальної освіти як шлях адаптації здобувачів освіти до трансформації суспільства у безбар'єрний простір.	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: заклади вищої, фахової передвищої освіти	Сформовано позитивне освітнє середовище безбар'єрності шляхом розвитку додаткових можливостей для молоді та дорослого населення.
14.	Інтернаціоналізація української освіти і науки шляхом модернізації та наближення до Європейського освітнього простору.	Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: заклади вищої освіти	Розширено міжнародну співпрацю та мобільність серед учасників освітнього процесу та науковців шляхом збільшення кількості міжнародних партнерств і проєктів за їхньою участю.
1.9. Розвиток фізичної культури, спорту, молодіжної інфраструктури. Національно-патріотичне виховання. Забезпечення гендерної рівності			
1.	Забезпечення ефективної і безпечної роботи спортивних закладів і установ в умовах воєнного стану.	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомен-	Проведено роз'яснювальну роботу та надано практичну допомогу, забезпечено організацію стійкого безпечного тренувального процесу в

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
		дації: органи місце- вого самоврядування	усіх спортивних закладах і установах області.
2.	Забезпечення участі провідних спортсменів області у спортивних змаганнях, згідно з індивідуальними планами підготовки до зимових 2026 року Олімпійських і Паралімпійських ігор.	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації, у порядку рекомен- дації: органи місцевого самоврядування,	Здобуто для області 5 місць у складах збірних команд України на участь в зимових 2026 року Олімпійських і Паралімпійських іграх.
3.	Придбання провідним спортсменам необхідних предметів екіпіровки, інвентарю та обладнання, медичних, відновлювальних і вітамінних препаратів та технічних засобів відповідно до потреби.	регіональний центр «Інваспорт»	Придбано у достатній кількості необхідні пред- мети екіпіровки, інвентарю і обладнання для проведення якісного тренувального про- цесу на завершальному ета- пі підготовки до зимових 2026 року Олімпійських і Паралімпійських ігор.
4.	Розв'язання (в разі потреби) соціально-побутових проблем і створення максимально сприят- ливих умов для тренувань провідним спортсменам, кандидатам на участь в зимових 2026 року Олімпійських і Паралімпійських іграх.		Створено якісні умови для тренувань кандидатів на участь в зимових 2026 року Олімпійських і Паралімпійських іграх під час перебування їх у м.Чернігові, вирішено (у разі потреби) їх соціально побутові проблеми.
5.	Створення нових, відновлення пошкоджених молодіжних центрів/просторів у територіальних громадах Чернігівської області. Надання фінансової підтримки громадським організаціям молодіжного та національно- патріотичного спрямування.	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекоменда- ції: Комунальна уста- нова «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради, органи місцевого самовряду- вання	Організовано роботу 56 молодіжних просторів та центрів різної форми власності. Збільшено їх кількість у територіальних громадах області. Проведено ремонтні роботи в приміщеннях, де розмі- щуються молодіжні центри/простори.
6.	Виховання молоді щодо утвердження української національної та громадянської ідентичності. Формування патріотичної свідомості та національної єдності.	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекоменда- ції: Комунальна установа «Чернігів-	Збільшено кількість молоді та громадських організацій, залучених до заходів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
		ський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради	Залучено до заходів не менше 400 осіб, інформа- ційною кампанією охоплено більше 5 тис. осіб.
7.	Проведення різноманітних інфор- маційно-просвітницьких заходів, налагодження співпраці із організаціями, які працюють у сфері гендерної рівності та протидії дискримінації за ознакою статі.	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекоменда- ції: органи місцевого самоврядування	Проведено не менше 10 інформаційно-просвітниць- ких заходів, спрямованих на підвищення рівня поінфор- мованості та обізнаності населення про допомогу, яку можуть отримати особи, що постраждали від гендерно зумовленого насильства та сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.
8.	Забезпечення ефективної комплексної допомоги особам, які постраждали від гендерно зумовленого насильства та сексуального насильства, пов'язаного із конфліктом. Запобігання вчиненню насильства особами, які схильні до його вчинення.	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекоменда- ції: органи місцевого самоврядування	Утворено в територіальних громадах спеціалізовані служби підтримки осіб, які постраждали від насильства за ознакою статі та сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (зокрема, жінок, які перебувають у складних життєвих обставинах).

1.10. Розвиток культурного та туристичного середовища

1.	Сприяння створенню центрів культурних послуг у територіальних громадах Чернігівської області.	Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекоменда- ції: органи місцевого самоврядування	Проведено 2 наради, семінари (у т. ч. онлайн), надано роз'яснення та інформаційні матеріали щодо створення центрів культурних послуг.
2.	Проведення фестивалів, конкурсів та свят, концертних програм та забезпечення змістовного дозвілля, доступу до можливостей для творчого самовираження.	Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації	Забезпечено змістовне дозвілля, доступ до можливостей для творчого самовираження. Організовано та проведено 1 фестиваль та 4 конкурси.
3.	Популяризація та підтримка традиційних народних промислів (нематеріальної культурної спадщини) Чернігівщини.	Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської	Організовано та проведено: 25 майстер-класів; 2 семі- нари. Виявлено та включено до

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
		облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	обласного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини 3 елементи.
4.	Забезпечення роботи обласного туристичного порталу.	Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації	Створено інформаційний простір, де можна отримати всю необхідну для туриста інформацію про регіон та всебічне поширення інформації про туристичний потенціал області. Забезпечено розміщення не менше 200 публікацій.
5.	Популяризація туристичного потенціалу Чернігівської області.		Очікувана кількість відвідувачів туристичних об'єктів у 2026 році не менше 425 тис. осіб.
6.	Проведення моніторингу руйнувань та відновлення зруйнованих і пошкоджених об'єктів та закладів культури, туристичної сфери, релігійних споруд тощо.	Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації, у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали, проведено брифінг щодо стану відновлення культурної інфраструктури.
7.	Підтримка митців у сфері культури, сприяння їх творчому розвитку та професійному зростанню, відзначення особистих та колективних здобутків.	Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації	Здійснено призначення та виплату 3 обласних стипендій та 4 премій діячам культури і мистецтв, а також обдарованій творчій молоді Чернігівської області.
1.11. Забезпечення соціального захисту населення, в т.ч. внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та їх сімей. Розвиток безбар'єрного середовища			
1.	Забезпечення надання соціальних послуг особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах через мережу територіальних центрів соціального обслуговування, центрів надання соціальних послуг, центрів соціальних служб, інших надавачів соціальних послуг та іншими організаціями.	Департамент соціального захисту населення Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Запроваджено нові соціальні послуги, що відповідають потребам вразливих категорій населення громади та вимогам чинного законодавства. Рівень охоплення соціальними послугами вразливих категорій населення територіальними центрами соціального обслуговуван-

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
			ня, центрами надання соці- альних послуг до загальної кількості таких осіб становить не менше 90%.
2.	Організація надання соціальної підтримки внутрішньо переміщеним особам.		Забезпечено ведення обліку внутрішньо переміщених осіб та надання соціальних послуг.
3.	Забезпечення соціальної підтримки ветеранів війни, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України.	Відділ з питань ветеранської політики Чернігівської облдержадміністрації	Надано якісну та повну соціальну підтримку ветеранам війни, членам їх сімей, членам сімей загиблих Захисників та Захисниць України, а саме: підвищено на ринку праці конкурентоспроможність не менше 15 осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України та постраждалих учасників Революції Гід- ності; організовано мето- дичний супровід не менше 70 фахівців із супроводу ветеранів війни та демо- білізованих осіб на місцях; забезпечено реалізацію прав не менше 50 ветеранів війни та членів їх родин, родин загиблих (померлих) Захис- ників та Захисниць на отримання грошової компенсації для придбання житла.

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
4.	Організація надання реабілітаційних послуг дітям з інвалідністю.	Департамент соціального захисту населення Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Забезпечено реабілітаційними послугами усіх потребуючих дітей з інвалідністю.
5.	Розвиток безбар'єрного середовища.	Департамент соціального захисту населення Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Активізовано роботу щодо впровадження Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року та планів заходів з її реалізації.
1.12. Підтримка дітей та сімей, оздоровлення дітей, розвиток відповідної інфраструктури. Підтримка ментального здоров'я			
1.	Влаштування дітей до сімей патронатних вихователів.	Служба у справах дітей Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Збільшено кількість дітей, охоплених послугою патронату над дитиною на 2,6% (до 78 од.). Кількість патронатних сімей становить 38.
2.	Проведення навчальних семінарів для працівників служб у справах дітей Чернігівської області, центрів соціально-психологічної реабілітації дітей з питань профілактики дитячої безпритульності та бездоглядності, захисту прав, свобод, законних інтересів дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштування їх до сімейних форм виховання.	Служба у справах дітей Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Підвищено професійний рівень працівників служб у справах дітей, закладів соціального захисту дітей, за підсумками проведення не менше 4-х навчальних семінарів.
3.	Влаштування дітей, що залишились без батьківського піклування, до сімейних форм виховання.	Служба у справах дітей Чернігівської облдержадміністрації	Значення коефіцієнту відношення кількості дітей, які влаштовані у сімейні форми, до кількості дітей, які залишились без батьків, за відповідний період часу не менше 8,0%.
4.	Розробка та розповсюдження методичних рекомендацій		

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	стосовно влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання.		Розроблено та розповсюджено 2 методичні посібники.
5.	Підвищення професійної компетенції працівників – надавачів соціальних послуг. Методична підтримка фахівців із соціальної роботи центрів соціальних служб, центрів надання соціальних послуг, надавачів соціальних послуг територіальних громад.	Чернігівський обласний центр соціальних служб (у порядку рекомендації)	Підвищено кваліфікацію та професійний рівень фахівців із соціальної роботи та спеціалістів – надавачів соціальних послуг області, працівників закладів соціальної підтримки. Проведено 28 навчальних заходів, якими охоплено 708 осіб надавачів соціальних послуг.
6.	Проведення тренінгових занять для кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни/піклувальники, усиновлювачі, патронажні вихователі, а також проведення навчань з метою підвищення виховного потенціалу прийомних батьків та батьків вихователів.	Чернігівський обласний центр соціальних служб (у порядку рекомендації)	Збільшено рівень охоплення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, сімейними формами виховання, підвищено рівень виховного потенціалу прийомних батьків, батьків-вихователів. Для 35 осіб з числа прийомних батьків, батьків-вихователів організовано навчання з підвищення виховного потенціалу.
7.	Організація відпочинку та оздоровлення дітей області. Відновлення роботи позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Дивосвіт».	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Приведено діяльність закладів оздоровлення та відпочинку у відповідність до державних стандартів. Збільшено питому вагу оздоровчих послуг. Надано якісні оздоровчі та відпочинкові послуги не менше, ніж 200 дітям області у позаміському дитячому закладі оздоровлення та відпочинку «Дивосвіт».
8.	Створення цілісної, скоординованої міжсекторальної системи охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, яка відповідає потребам населення.	Управління охорони здоров'я Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: комунальні заклади охорони здоров'я області,	Зміцнення психічного здоров'я населення області. Навчання за курсом «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
		органи місцевого самоврядування	mhGAP» пройшли 1412 медичних працівників первинного рівня надання медичної допомоги закладів охорони здоров'я області та 3894 медичні працівники спеціалізованої медичної допомоги.
1.13. Розвиток громадянського суспільства			
1.	Сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства Чернігівщини. Надання інформаційної підтримки інститутам громадянського суспільства.	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: інститути громадянського суспільства	Забезпечено сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства, налагоджено взаємодію влади і громадськості. Підвищено ефективність діяльності інститутів громадянського суспільства.
2.	Підтримка роботи Громадської ради при Чернігівській обласній державній адміністрації та інших консультативно-дорадчих органів. Залучення інститутів громадянського суспільства до роботи у складі оргкомітетів, експертних та робочих груп, консультативно-дорадчих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Забезпечено участь громадськості у заходах з формування та реалізації державної та регіональної політики. Враховано пропозиції громадськості при підготовці нормативно-правових актів.
3.	Проведення конкурсу серед проєктів, розроблених інститутами громадянського суспільства, на виконання яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету. Сприяння у реалізації громадських проєктів.	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місце-	Інститутами громадянського суспільства реалізовано суспільно важливі проєкти, ініціативи.

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
		вого самоврядування, інститути грома- дянського суспільства	
1.14. Надання якісних адміністративних послуг			
1.	Формування мережі центрів надання адміністративних послуг, їх територіальних підрозділів, віддалених (у т.ч. пересувних) робочих місць адміністраторів для забезпечення надання усіх груп адміністративних послуг.	Управління цифрової трансформації, інформаційних технологій, розвитку електронних та адміністративних послуг Чернігівської обласної державної адміністрації, у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Кількість точок доступу до адміністративних послуг в громадах Чернігівської області (ЦНАП, ВРМ, ТП) на 01.01.2027 становить 205.
2. Комплексне відновлення інфраструктури регіону			
2.1. Оцінка руйнувань та пошкоджень об'єктів житлової, соціальної та критичної інфраструктури			
1.	Координація, моніторинг, фіксація та актуалізація відомостей про зруйновані та пошкоджені внаслідок збройної агресії російської федерації об'єкти, визначення переліку пошкоджених об'єктів: житлового фонду, а саме багатоквартирних житлових будинків, гуртожитків; соціальної та критичної інфраструктури (об'єкти закладів дошкільної, загальної середньої освіти, закладів охорони здоров'я, закладів соціального захисту населення), будівель адміністративного призначення, в т.ч. таких, в яких надаються адміністративні послуги, розміщуються органи управління та сили цивільного захисту, (зокрема пожежно-рятувальні підрозділи та аварійно-рятувальні служби), об'єктів житлово-комунального господарства (електро-, газо-, теплопостачання, водопостачання	Управління містобудування та архітектури Чернігівської облдержадміністрації, Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Сформовано перелік пошкоджених об'єктів. Отримано аналітичні дані щодо обсягів руйнувань та пошкоджень об'єктів соціальної, критичної та житлової інфраструктури. Здійснено фіксацію фактів втрати, знищення або пошкодження майна. Проведено належний розрахунок та збір належних даних щодо завданих збитків підприємствам, установам, організаціям, суб'єктам господарювання усіх форм власності, що буде здійснюватися судовими експертами чи незалежними оцінювачами. Наповнено Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	та водовідведення, а також їх мережі); пошкоджених пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва; знищеного та пошкодженого майна підприємств, установ та організацій усіх форм власності. Взаємодія з виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, військовими адміністраціями щодо обстеження пошкоджених об'єктів.		агресією російської федерації проти України та міжнародного Реєстру збитків, завданих агресією російської федерації проти України, відомостями про шкоду та збитки, завдані внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.
2.2. Відновлення житлової інфраструктури. Відбудова та стабільне функціонування соціальної та критичної інфраструктури, систем життєзабезпечення			
1.	Відновлення об'єктів інфраструктури та життєзабезпечення із застосуванням сучасних проектних рішень, матеріалів і технологій у мережах надання публічних сервісів та послуг, об'єктів безпеки громадян.	Структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Відновлено функціонування об'єктів соціальної та критичної інфраструктури, що зазнали руйнувань та пошкоджень. Ефективно та своєчасно використано державні кошти та кошти міжнародних партнерів. Інвестиційною радою схвалено єдиний проектний портфель публічних інвестицій області. До Єдиної цифрової інтегрованої інформаційно-аналітичної системи управління процесом відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури на постійній основі внесено проекти відновлення та регіонального розвитку з метою залучення фінансування на їх реалізацію (не менше 570).
2.	Залучення фінансової допомоги від міжнародних фондів та організацій на відновлення об'єктів, пошкоджених внаслідок збройної агресії російської федерації.		
3.	Застосування Єдиної цифрової інтегрованої інформаційно-аналітичної системи управління процесом відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури (DREAM) для забезпечення реалізації проектів відновлення та регіонального розвитку.		
4.	Модернізація систем водопостачання та водовідведення у громадах Чернігівської області з метою приведення їх технічного	Департамент енергоефективності, транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства	Відновлено пошкоджені та модернізовано існуючі об'єкти водопостачання та водовідведення Чернігівської області. Забезпечено

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	стану до сучасних норм та підвищення їх стійкості.	Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації;	надання послуг належної якості та у достатніх обсягах усім категоріям споживачів.
5.	Сприяння у будівництві артезіанських свердловин у територіальних громадах Чернігівської області.	у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Забезпечено населення питною водою належної якості у достатніх обсягах. Реалізовано в повній мірі заходи програми «Питна вода Чернігівської області».
6.	Проведення ремонту пошкодженого енергетичного обладнання.	Департамент енергоефективності, транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: Чернігівська міська рада, донори, теплопостачальні підприємства області	Підвищено обсяги генерації електричної енергії.
7.	Координація та забезпечення реалізації бюджетних програм та субвенцій, передбачених у державному бюджеті на відновлення та розвиток інфраструктури, житла.	Департаменти економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Департамент фінансів Чернігівської облдержадміністрації, Управління капітального будівництва Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: Головне управління Державної казначейської служби України в Чернігівській області, органи місцевого самоврядування	Ефективно та в повному обсязі використано державні кошти.
8.	Здійснення моніторингу розгляду заяв від громадян про надання	Управління містобудування та	Отримано аналітичні та статистичні показники

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	компенсацій за пошкоджені та знищені внаслідок збройної агресії російської федерації об'єкти житлового фонду в рамках державної програми «єВідновлення».	архітектури Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекоменда- ції: органи місцевого самоврядування	щодо розгляду заяв та надання компенсацій на відновлення об'єктів житлового фонду. Забезпечено розгляд 100% поданих заяв від громадян.
2.3. Відновлення та розвиток дорожнього господарства, транспортної інфраструктури та зв'язку			
1.	Будівництво і модернізація мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення.	ДП «Агентство місцевих доріг Чернігівської області»	Поліпшено транспортно-експлуатаційний стан мостових споруд та автомобільних доріг відповідно до наявного фінансування (будівництво, реконструкція, капітальний ремонт – 1,6 км, поточний дрібний ремонт та експлуатаційне утримання – 167,1 тис. м ² , капітальний ремонт мостів – 3 м пог.) Покращено транспортне сполучення населених пунктів. Забезпечено населені пункти якісним дорожнім покриттям. Посилено безпеку дорожнього руху. Знижено ризики дорожньо-транспортних пригод.
2.	Упорядкування Чернігівської обласної мережі міжміських та приміських автобусних маршрутів, що проходять територією двох або більше громад та не виходять за межі території Чернігівської області, з урахуванням максимально можливого охоплення автобусним сполученням сільських населених пунктів.	Департамент енерго-ефективності, транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	Забезпечено доступність послуг автобусних пасажирських перевезень для населення Чернігівської області, покращено транспортне сполучення для населення віддалених населених пунктів.
3.	Сприяння забезпеченню населення сталим сучасним	Управління цифрової трансформації, інформаційних	Досягнуто покриття 95% географічної площі області та 95% площі населених

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	мобільним зв'язком і мобільним Інтернетом.	технологій, розвитку електронних та адміністративних послуг Чернігівської облдержадміністрації	пунктів мобільним зв'язком і мобільним Інтернетом. Кількість базових станцій зв'язку складе 1200-1300 од.
3. Відновлення стабільного функціонування економіки			
3.1. Розвиток промислового комплексу			
1.	Проведення моніторингу та аналізу стану промислового комплексу Чернігівської області.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Департамент агропромислового розвитку Чернігівської облдержадміністрації	Виявлено реальний стан справ у промисловому комплексі та шляхи покращення ситуації, відновлення та розвитку. Індекс промислового виробництва складе очікувано 100,7 – 103,4% до 2025 року.
2.	Сприяння відновленню промислового комплексу Чернігівської області, виявлення проблемних питань його функціонування та надання допомоги у їх вирішенні, у т.ч. внесення відповідних пропозицій до центральних органів виконавчої влади.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Департамент агропромислового розвитку Чернігівської облдержадміністрації, у порядку рекомендації: Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Відновлено виробничі потужності, збільшено обсяги виробництва та реалізації продукції (конкурентоспроможної продукції з високою доданою вартістю). Обсяг реалізованої промислової продукції складе не менше 69,5 млрд гривень.
3.	Сприяння залученню коштів державних, грантових, кредитних програм та міжнародної технічної допомоги на відновлення, реконструкцію та розширення діючих виробничих потужностей.		
4.	Здійснення часткового відшкодування витрат підприємств Чернігівської області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, у порядку рекомендації: Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області»	Надано фінансову підтримку місцевим товаровиробникам з метою просування їхньої продукції на зовнішніх і регіональних ринках.
3.2. Сталий розвиток агропромислового комплексу			
1.	Надання інформаційно-консультаційної підтримки сільськогосподарським	Департамент агропромислового	Створено нові фермерські господарства, підвищено рівень зайнятості в сільській

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	виробникам Чернігівської області з питань фермерства, кооперації, ведення господарської діяльності. маркетингу сільгосппродукції, налагодження їх співпраці з торговельними мережами, перспективними ринками збуту та переробниками агропродукції.	розвитку Чернігівської облдержадміністрації	місцевості, покращено доступ малих сільгосп-виробників до фінансових ресурсів. Забезпечено доступність ринків збуту для малих та середніх виробників сільськогосподарської продукції, запроваджено нові технології та обладнання для переробки сільськогосподарської сировини. Створено 15 нових фермерських господарств
2.	Сприяння залученню бюджетних та позабюджетних коштів суб'єктами господарювання Чернігівської області у відновлення та розвиток агропромислового комплексу.	Департамент агропромислового розвитку Чернігівської облдержадміністрації	Збільшено виробництво валової продукції сільського господарства області на 2,0%.
3.	Консультаційно-інформаційна підтримка суб'єктів господарювання щодо умов участі у грантових програмах.		Проведено не менше 2 заходів.
4.	Своєчасне укладання договорів оренди землі, розпорядження якими належить до повноважень Чернігівської обласної державної адміністрації.		Забезпечено ефективне управління землями державної власності, розпорядження якими належить до повноважень Чернігівської обласної державної адміністрації.
5.	Розширення площ вирощування нішевих культур та збільшення потужностей з їх переробки.	Департамент агропромислового розвитку Чернігівської облдержадміністрації у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	Площа посівів нішевих культур збільшилась на 3,0%.
3.3. Відновлення та стимулювання розвитку бізнесу			
1.	Фінансова підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва в рамках реалізації обласної Програми розвитку малого і середнього	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Департамент	Відновлено, розширено або розпочато новий власний бізнес. Отримано гранти, створено нові робочі місця.

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	підприємництва на 2021–2027 роки (затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 28.10.2020 №41-25/VII), державних кредитних та грантових програм, проєктів міжнародної технічної допомоги.	агропромислового розвитку Чернігівської облдержадміністрації; райдержадміністрації; у порядку рекомендації: Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, центри підтримки підприємництва, Чернігівський обласний центр зайнятості, банки-партнери державних кредитних програм, органи місцевого самоврядування	Укладено договори на фінансово-кредитну підтримку суб'єктами малого та середнього підприємства.
2.	Інформаційно-консультаційна підтримка для започаткування та ведення бізнесу, у т.ч. учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни та членами їх сімей, внутрішньо переміщеними особами.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Департамент агропромислового розвитку Чернігівської облдержадміністрації; райдержадміністрації; у порядку рекомендації: Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, центри підтримки підприємництва, Чернігівський обласний центр зайнятості, органи місцевого самоврядування	Проведено не менше 30 інформаційно-консультаційних заходів, спрямованих на підвищення рівня поінформованості та обізнаності зацікавлених осіб щодо започаткування та ведення підприємницької діяльності та певної адаптації до функціонування в умовах воєнного стану. Поширено інформацію про діючі та нові онлайн інструменти та програми підтримки малого та середнього підприємства.
3.	Надання на безповоротній основі фінансової підтримки для	Департамент економічного	Надано фінансову підтримку малому і середньому бізнесу

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	часткового відшкодування витрат: суб'єктам малого та середнього підприємництва на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку зі збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності; підприємствам області вартості витрат з сертифікації продукції, систем управління та/або оцінки відповідності продукції.	розвитку Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області»	та здійснено розширення ринків збуту продукції місцевих товаровиробників.

3.4. Інвестиційна та зовнішньоекономічна діяльність

1.	Сприяння формуванню та підтримка функціонування інфраструктури залучення інвестицій (індустріальних, наукових, технологічних парків, кластерів тощо).	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, органи місцевого самоврядування	Підвищено конкуренто-спроможність економіки, створено сприятливі умови для розвитку бізнесу та започаткування підприємницьких ініціатив, розвитку сучасної виробничої та транспортно-логістичної інфраструктури, сформовано нові промислові зони та коопераційні зв'язки.
2.	Сприяння використанню інструментів страхування інвестицій від ризиків, що можуть бути спричинені збройною агресією, бойовими діями та/або тероризмом.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Зменшено ризик інвестування, фізичного знищення активів, створення безпечного середовища для залучення приватного капіталу.
3.	Створення доступного портфелю інвестиційних пропозицій Чернігівської області (вільних земельних ділянок, незадіяних приміщень, об'єктів незавершеного будівництва, інвестиційних пропозицій тощо), популяризація його серед вітчизняних та іноземних інвесторів. Підтримка постійного діалогу з діючими та потенційними інвес-	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації, у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Підвищено поінформованість потенційних інвесторів про інвестиційні можливості регіону та прискорення процесу прийняття рішень щодо інвестування в економіку області. Забезпечено якісний супровід і обслуговування інвесторів на всіх етапах реалізації інвести-

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	торами, опрацювання запитів щодо розміщення об'єктів інвестування на території Чернігівської області.		ційного проекту. Очікуваний обсяг капітальних інвестицій з усіх джерел фінансування становитиме 17,4 млрд грн.
4.	Популяризація та поширення застосування механізму публічно-приватного партнерства в Чернігівській області, залучення приватного бізнесу до реалізації проектів на умовах публічно-приватного партнерства.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації; у порядку рекомендації: Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, органи місцевого самоврядування	Активізовано процес використання інструменту публічно-приватного партнерства в регіоні, збільшено кількість проектів, реалізованих на умовах публічно-приватного партнерства, в т.ч. концесії.
5.	Сприяння налагодженню ділових зв'язків регіональних експортерів із закордонними партнерами шляхом залучення до участі в тематичних онлайн та офлайн заходах, виставках, національних стендах та експозиціях у рамках таких міжнародних заходів, навчальних програмах, міжнародних програмах, проектах та грантах.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації; у порядку рекомендації: Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Встановлено та розширено співпрацю регіональних підприємств з потенційними діловими партнерами, підвищено професійний рівень працівників підприємств, відповідальних за сферу зовнішньоекономічної діяльності, нарощено обсяги експорту.
6.	Інформаційна підтримка суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності області, в т.ч. через Економічний Портал Чернігівської області.		Підвищено поінформованість експортоорієнтованого бізнесу щодо доступу до фінансових ресурсів, технологій, ринків, механізму пошуку партнерів, а також професійного рівня його працівників, відповідальних за сферу зовнішньоекономічної діяльності.
7.	Промоція експортного потенціалу серед міжнародної спільноти задля розширення експортної діяльності та нарощування її обсягів.		Пошук партнерів для налагодження взаємовигідного співробітництва, забезпечення впізнаваності регіону на зовнішніх ринках, поглиблення співпраці з діловими партнерами іно-

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
			земних країн. Обсяг експорту товарів складе не менше 1051,4 млн дол. США.
3.5. Розвиток міжнародного та міжтериторіального співробітництва			
1.	Координація міжнародного співробітництва в регіоні, поглиблення співпраці з міжнародними організаціями-донорами, партнерами з розвитку для отримання міжнародної технічної, благодійної допомоги, кредитів, грантів тощо для відбудови та розвитку області. Забезпечення ефективної роботи Регіонального офісу міжнародного співробітництва.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації, у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Забезпечено ефективну взаємодію та координацію співпраці з партнерами з розвитку (донорами), залучено позабюджетні кошти для відновлення, економічного та соціального розвитку області. Розширено коло партнерів та збільшено кількість спільних проєктів.
2.	Формування актуального переліку потреб області та її територіальних громад у відновленні та міжнародній допомозі.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації, у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Консолідовано зусилля з партнерами з розвитку, донорами. Підвищено рівень задоволення нагальних потреб області та її територіальних громад.
3.	Розширення доступу реципієнтів регіону до якомога більшої кількості грантових та кредитних програм. Щомісячне оновлення та наповнення Грантового дайджесту «Будь у курсі подій – дій» актуальною інформацією.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації, у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Залучено регіональні підприємства, установи та організацій до реалізації грантових проєктів та проєктів міжнародної технічної допомоги. Підвищено поінформованість реципієнтів області про можливості залучення позабюджетних коштів.
4.	Систематизація та упорядкування процесу залучення позабюджетних коштів, гуманітарної та технічної допомоги міжнародних організацій-донорів, а також укладення відповідних докумен-	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації,	Підвищено обізнаність щодо забезпечення нагальних потреб області та її територіальних громад в гуманітарній та міжнародній допомозі, поточного стану співпраці реципієнтів

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	тів (меморандумів, договорів, угод тощо) щодо співпраці.	райдержадміністрації, у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	області в рамках укладених документів про співпрацю.
5.	Організація та проведення офіційних зустрічей за участю дипломатичних представництв, іноземних офіційних делегацій, представників міжнародних організацій, а також участь офіційних делегацій області у міжнародних заходах задля відновлення життєдіяльності області та її соціально-економічного розвитку.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації; структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації	Налагоджено двостороннє співробітництво із закордонними партнерами, реалізовано спільні проекти для відновлення економіки області.
6.	Встановлення та налагодження партнерських зв'язків з регіонами інших країн та реалізація чинних угод про співробітництво Чернігівської області з іноземними партнерами.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації, у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	Розвиток партнерських відносин з іноземними регіонами з метою впровадження спільних проектів та ініціатив.
7.	Розвиток співробітництва з дипломатичними установами, міжнародними асоціаціями, фондами організаціями щодо сприяння у відновленні Чернігівської області.	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації	Реалізовано спільні проекти, спрямовані на забезпечення відновлення економічних процесів в Чернігівській області.
3.6. Забезпечення продуктивної та вільно обраної зайнятості громадян			
1.	Сприяння працевлаштуванню громадян, які звертаються за послугами до служби зайнятості, на вільні та новостворені робочі місця. Надання їм адресної допомоги та повного комплексу соціальних послуг. Забезпечення індивідуального підходу до працевлаштування безробітних громадян з числа соціально вразливих верств населення (особам з інвалідністю, учасникам бойових	Чернігівський обласний центр зайнятості (у порядку рекомендації)	Працевлаштовано безробітних громадян за сприяння служби зайнятості на вільні та новостворені робочі місця.

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
	дій, внутрішньо переміщеним особам тощо).		
2.	Реалізація програм компенсування витрат роботодавців на оплату праці та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за працевлаштування окремих категорій безробітних громадян.		Надано компенсації роботодавцям за працевлаштування окремих категорій безробітних громадян, зокрема, учасників бойових дій, внутрішньо переміщених осіб.
3.	Надання суб'єктам малого та мікропідприємництва, а також фізичним особам, які зобов'язуються створити робочі місця, мікрогрантів на створення або розвиток власного бізнесу.		Надано мікрогранти суб'єктам господарювання на створення нових робочих місць.
4.	Надання грантів на створення або розвиток власного бізнесу учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей.		Надано гранти на розвиток власного бізнесу учасникам бойових дій та членам їх сімей.
5.	Взаємодія з територіальними громадами та роботодавцями у напрямку залучення безробітних до громадських та суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану.		Залучено 2,1 тис. безробітних громадян до тимчасової зайнятості з метою їх соціалізації, мотивування та заохочення до праці.
6.	Організація видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності на ринку праці окремих категорій громадян шляхом проходження професійного навчання.		Надано ваучери на професійне навчання окремим категоріям громадян на повному ринку праці для підвищення їх конкурентоздатності.
7.	Реалізація інформаційної кампанії щодо зниження рівня незадекларованої праці.	У порядку рекомендації: Управління інспекційної діяльності в Чернігівській області Центрального міжрегіонального управління Державної служби з питань праці, Головне управління Пенсійного фонду України в	Підвищено обізнаність суспільства щодо питань ризиків незадекларованої праці. Збільшено рівень легалізації трудових відносин. Проведено не менше 2600 інформаційних відвідувань роботодавців на рік з метою інформування про ризики і наслідки незадекларованої праці.

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
		Чернігівській області, Головне управління Державної податкової служби в Чернігівській області, Чернігівський обласний центр зайнятості	
8.	Посилення впливу контролюючих функцій у забезпеченні дотримання вимог законодавства про працю, зокрема в частині легалізації зайнятості населення та погашення заборгованості із виплати заробітної плати.	У порядку рекомендації: Управління інспекційної діяльності у Чернігівській області Центрального міжрегіонального управління Державної служби з питань праці	Збільшено рівень легалізації трудових відносин, не менше 6000 працевлаштованих осіб на рік.
9.	Забезпечення співпраці та координація спільної роботи з партнерами з розвитку, благодійними та громадськими організаціями для отримання міжнародної технічної, благодійної допомоги, грантів тощо з метою підготовки, перепідготовки кадрів відповідно до потреб роботодавців та посилення спроможності закладів професійної (професійно-технічної) освіти в Чернігівській області	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, у порядку рекомендації: Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, Чернігівський обласний центр зайнятості	Створено та покращено умови для підготовки кадрів відповідно до потреб бізнесу.
10.	Проведення моніторингу погашення заборгованості із заробітної плати на підприємствах, установах і організаціях області. Вжиття заходів, спрямованих на забезпечення своєчасної та повної виплати заробітної плати і недопущення утворення нової заборгованості.	Департаменти економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Департамент агропромислового розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення Чернігівської облдержадміністрації, Департамент енергоефективності, транспорту, зв'язку та житлово-	Забезпечено оперативне ухвалення ефективних рішень з питань погашення зарплатних боргів у разі виявлення негативної динаміки.

№ п/ п	Зміст заходів	Відповідальні виконавці	Очікувані результати (індикатори)
1	2	3	4
		комунального господарства Чернігівської облдержадміністрації; Управління освіти та науки Чернігівської облдержадміністрації; Управління охорони здоров'я Чернігівської облдержадміністрації; райдержадміністрації; у порядку рекомендації: органи місцевого самоврядування	

III. Джерела фінансування Програми економічного і соціального розвитку Чернігівської області на 2026 рік

Фінансування пріоритетних напрямків соціально-економічного розвитку регіону, у т.ч. через регіональні та місцеві цільові програми, здійснюватиметься з урахуванням реальних можливостей відповідних місцевих бюджетів, а також виділених фінансових ресурсів державного бюджету, приватних інвестицій, кредитних ресурсів, допомоги міжнародних організацій та інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

Директор Департаменту
економічного розвитку Чернігівської
обласної державної адміністрації

Олександра ХОМИК

Додаток 1
до Програми економічного і соціального
розвитку Чернігівської області на 2026 рік

**ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОГО І
СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ НА 2026 РІК**

Основні показники економічного і соціального розвитку Чернігівської області на 2026 рік

Назва показника	Один. виміру	2024 рік (факт)	2025 рік (очік.)	2026 рік прогноз		2026 рік до 2025 року, %	
				базовий	оптимістичний*	базовий	оптимістичний*
1	2	3	4	5	6	7	8
Валовий регіональний продукт у фактичних цінах	млн грн	163542 (розрахунково)	187991,2	217130,0	219000,0	х	х
Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року)	%	102,0 (розрахунково)	104,5	101,5	102,5	х	х
Обсяг реалізованої промислової продукції	млн грн	56806,9	63200,0	69500,0	72500,0	110,0	114,7
Індекс промислового виробництва	%	96,6	100,5	100,7	103,4	х	х
Виробництво валової продукції сільського господарства по всіх категоріях господарств (у цінах 2021 року)	млн грн	61582,8	62814,5	64070,8	64202,9	102,0	102,2
Індекс виробництва сільськогосподарської продукції по всіх категоріях господарств	%	103,3	102,0	102,0	102,2	х	х
Зерно (у вазі після обробки)	тис.тонн	4996,0	5033,4	5149,4	5157,8	102,3	102,5
картопля	тис.тонн	983,9	1025	1000	1005	97,6	98,0
олійні культури	тис.тонн	1161,1	1213,1	1244,3	1247,3	102,6	102,8
у т.ч. насіння соняшника	тис.тонн	587,1	633,1	640,2	642,2	101,1	101,4
худоба і птиця в живій вазі	тис.тонн	48,2	45,2	45,8	46,1	101,3	102,0
молоко	тис.тонн	404,2	404,4	405,2	406,2	100,2	100,4
яйця	млн шт.	260,7	260,9	261,2	262,4	100,1	100,6
Обсяг експорту товарів, всього	млн дол. США	1001,3	1051,4	1119,7	1135,5	106,5	108,0
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування	млрд грн	16,8	17,4	18,1	19,5	101,0	108,8
Темп зростання (зниження) обсягу капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування (у порівняних цінах) розрахунково	%	121,2	101,3	101,0	108,8	х	х
Обсяг прямих інвестицій (інструменти участі в капіталі), на кінець періоду	млн дол. США	722,6	620,0	655,0	690,0	105,7	111,3
Темп зростання (зменшення) обсягу прямих інвестицій (інструменти участі в капіталі)	%	109,3	85,8	105,7	111,3	х	х
Обсяг обороту роздрібною торгівлі (за всіма каналами реалізації)	млн грн	45708,7	50620,8	58272,0	59647,0	х	х
Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі (у порівняних цінах)	%	118,4	106,5	106,0	108,5	х	х

Назва показника	Один. виміру	2024 рік (факт)	2025 рік (очік.)	2026 рік прогноз		2026 рік до 2025 року, %	
				базовий	опти- містич- ний*	базо- вий	опти- містич- ний*
1	2	3	4	5	6	7	8
Надходження від діяльності суб'єктів малого підприємництва (юридичних і фізичних осіб) до місцевого бюджету	млрд грн	2,5	2,7	2,8	3,0	103,7	111,1
Надходження від діяльності суб'єктів середнього підприємництва до місцевого бюджету	млрд грн	2,2	2,5	2,6	2,8	104,0	112,0
Потужність об'єктів альтернативної електроенергетики	МВт	49,2	62,4	64,0	65,0	102,6	104,2
Потужність об'єктів розподіленої генерації (КГУ)	МВт	0	42,8	46,0	53,0	107,5	124,0
Кількість збудованих базових станцій зв'язку (на кінець звітнього року)	одиниць	1190	1220	1240	1240	101,6	101,6
Чисельність наявного населення на кінець періоду (розрахунково)	тис. осіб	918,2	905,4	891,8	892,7	98,5	98,6
Щільність населення (розрахунково)	осіб/км ²	28,82	28,41	27,99	28,07	x	x
Середньооблікова кількість штатних працівників	тис. осіб	150,3	131,1	128,5	131,1	98,0	100,0
Середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника	грн	15900	19980	22940	23100	114,8	115,6
Фонд оплати праці працівників, зайнятих економічною діяльністю (без малих підприємств)	млн грн	29250,8	32061,2	36080,9	37067,7	112,5	114,8
Середня забезпеченість населення:							
лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. жителів (стаціонар)	ліжок	70,3	70,2	70,2	70,0	100,0	99,7
медичними послугами, наданими амбулаторно-поліклінічними закладами, у розрахунку на 1 мешканця	відвід. за рік	4,9	5,3	5,3	6,0	100,0	113,2
наданою медичною допомогою лікарями вдома на 100 мешканців	відвід. за рік	8,2	9,2	9,2	9,5	100,0	103,3
лікарями усіх спеціальностей на 10 тис. населення на кінець року	одиниць	31,7	31,1	31,1	32,8	100,0	105,5
Частка населення, що отримує медичну допомогу у сімейних лікарів	%	80,7	80,7	80,7	80,7	x	x
Кількість закладів дошкільної освіти	одиниць	388	375	368	373	98,1	99,5
Охоплення дітей (від трьох до шести років) дошкільною	%	74,1	64,0	63,7	64,2	x	x

Назва показника	Один. виміру	2024 рік (факт)	2025 рік (очік.)	2026 рік прогноз		2026 рік до 2025 року, %	
				базовий	опти- містич- ний*	базо- вий	опти- містич- ний*
1	2	3	4	5	6	7	8
освітою (до кількості дітей дошкільного віку)							
Питома вага дітей, охоплених позашкільною освітою, до загальної кількості дітей шкільного віку	%	46,2	49,3	49,7	50,1	х	х
Кількість закладів загальної середньої освіти	одиниць	383	366	314	310	85,8	84,7
у них учнів	тис. осіб	89,6	85,6	82,6	83,0	96,5	97,0
Кількість малокомплектних закладів загальної середньої освіти	одиниць	137	140	90	86	64,3	61,4
у них учнів	тис. осіб	7,8	8,0	6,2	6,0	77,5	75,0
Кількість опорних закладів освіти	одиниць	48	48	48	х	100,0	х
Кількість шкіл, в яких впроваджується інклюзивне навчання	одиниць	198	212	218	222	102,8	104,2
Частка дітей сільської місцевості, для яких організовано підвезення до місця навчання і додому, до загальної кількості учнів, які того потребують	%	100,0	100,0	100,0	100,0	х	х
- у т.ч. шкільними автобусами	% до потреби	96	98	98	99	х	х
Рівень охоплення соціальними послугами осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, територіальними центрами соціального обслуговування, до загальної кількості таких осіб	%	87,0	89,0	90,0	92,0	х	х
Кількість дитячих будинків сімейного типу	одиниць	31	29	30	31	103,4	106,9
у них дітей	осіб	232	218	220	223	100,9	102,3
Кількість прийомних сімей	одиниць	175	178	180	182	101,1	102,2
у них дітей	осіб	283	296	299	306	101,0	103,4
Кількість патронатних сімей	одиниць	30	36	38	39	105,6	108,3
Кількість дітей, які влаштовані в патронатні сім'ї	осіб	47	76	78	80	102,6	105,3
Кількість дитячо-юнацьких спортивних шкіл	одиниць	41	41	41	х	100,0	х
у них учнів	осіб	11554	11600	11600	11650	100,0	100,4
Кількість театрів	одиниць	4	4	4	х	100,0	х
Кількість відвідувачів туристичних об'єктів	тис. осіб	424,2	425,0	425,0	450,0	100,0	105,9
Кількість музеїв (включаючи національні заповідники)	одиниць	39	39	39	х	100,0	х

Назва показника	Один. виміру	2024 рік (факт)	2025 рік (очік.)	2026 рік прогноз		2026 рік до 2025 року, %	
				базовий	опти- містич- ний*	базо- вий	опти- містич- ний*
1	2	3	4	5	6	7	8
Кількість готелів та аналогічних засобів розміщення	одиниць	44	44	44	45	100,0	102,3
Кількість баз відпочинку	одиниць	28	28	28	29	100,0	103,6
Кількість садиб зеленого туризму	одиниць	25	25	25	26	100,0	104,0
Кількість об'єктів природно-заповідного фонду	одиниць	682	685	686	687	100,1	100,3
Обсяги вивезених на утилізацію непридатних і заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин	тонн	89,65	35,9	22,0	30,0	61,3	83,6
Кількість погоджених місцевих планів управління відходами громад області	одиниць	-	-	15	57	х	х
Площа земель природно-заповідного фонду	тис. га	263,676	263,78	263,80	263,85	100,0	100,03
Питома вага фактичної площі природно-заповідного фонду до площі адміністративно-територіальної одиниці	%	7,91	7,91	7,91	7,92	100,0	100,1
Площа національних природних парків	тис. га	42,0	42,0	42,0	х	100,0	х
Площа регіональних ландшафтних парків	тис. га	85,0	85,1	85,1	х	100,0	х
Кількість розроблених проєктів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій об'єктів природно-заповідного фонду	одиниць	11	35	25	30	71,4	85,7
Кількість реконструйованих об'єктів системи каналізаційних мереж та очисних споруд	од.	4	6	3	5	50,0	83,3
Використання коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища	тис. грн.	8292,03	10792,4	10784,16	11284,16	99,9	104,6

* - за умови найшвидшого припинення чи скасування воєнного стану

Директор Департаменту
економічного розвитку Чернігівської
обласної державної адміністрації

Олександра ХОМИК

Додаток 2
до Програми економічного і соціального
розвитку Чернігівської області на 2026 рік

**ПЕРЕЛІК РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ,
ЯКІ ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ФІНАНСУВАТИ
В 2026 РОЦІ**

**Перелік регіональних програм,
які передбачається фінансувати в 2026 році**

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження та внесення змін	Термін реалізації
1	2	3
Чернігівська обласна рада, Чернігівська обласна державна адміністрація, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської обласної державної адміністрації		
1.	Обласна програма відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед Чернігівською областю, здійснення представницьких та інших заходів на 2025–2026 роки, <i>затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 23.09.2024 № 781</i>	2025–2026 роки
Управління цифрової трансформації, інформаційних технологій, розвитку електронних та адміністративних послуг Чернігівської обласної державної адміністрації		
2.	Програма інформатизації Чернігівської області на 2024–2026 роки, <i>затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 04.12.2023 № 804, в редакції розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 17.03.2025 № 498</i>	2024–2026 роки
Чернігівська обласна рада		
3.	Програма сприяння виконанню повноважень депутатами Чернігівської обласної ради на 2026–2027 роки, <i>затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 18.07.2025 № 2-24/VIII</i>	2026–2027 роки
Департамент економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації		
4.	Обласна Програма підтримки індивідуального житлового будівництва та розвитку особистого селянського господарства «Власний дім» на 2021–2027 роки, <i>затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 28.10.2020 № 42-25/VII, в редакції розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 04.06.2025 № 733</i>	2021–2027 роки
5.	Комплексна Програма підвищення конкурентоспроможності Чернігівської області на 2021–2027 роки «Чернігівщина конкурентоспроможна», <i>затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 26.01.2021 № 5-2/VIII, в редакції розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 14.07.2025 № 935</i>	2021–2027 роки

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження та внесення змін	Термін реалізації
1	2	3
6.	Обласна Програма розвитку малого і середнього підприємництва на 2021–2027 роки, затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 28.10.2020 № 41-25/VII, в редакції розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 17.09.2025 № 1163	2021–2027 роки
Департамент агропромислового розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації		
7.	Комплексна Програма підтримки розвитку агропромислового комплексу Чернігівської області на 2021–2027 роки, затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 26.01.2021 № 4-2/VIII, в редакції рішення Чернігівської обласної ради від 03.08.2021 № 9-5/VIII	2021–2027 роки
8.	Програма підтримки розвитку молочного скотарства Чернігівської області на 2025–2027 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 08.01.2025 № 13	2025–2027 роки
9.	Програма розвитку рибного господарства Чернігівської області на 2026–2030 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 26.11.2025 № 1339	2026–2030 роки
Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації		
10.	Програма охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2021–2027 роки, затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 26.02.2021 № 45-3/VIII, в редакції розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 15.10.2025 № 1255	2021–2027 роки
Департамент соціального захисту населення Чернігівської обласної державної адміністрації		
11.	Програма соціальної підтримки Захисників і Захисниць України, членів їх сімей та осіб, які постраждали від військової агресії російської федерації на території Чернігівської області, на 2024–2026 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 08.12.2023 № 807, в редакції розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 05.12.2025 № 1364	2024–2026 роки

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження та внесення змін	Термін реалізації
1	2	3
Департамент енергоефективності, транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства Чернігівської обласної державної адміністрації		
12.	Обласна Програма «Питна вода Чернігівської області на 2022–2026 роки», затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 22.10.2021 № 4-6/VIII	2022–2026 роки
Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації		
13.	Обласна цільова довгострокова програма «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2026–2030 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 01.07.2025 № 855	2026–2030 роки
14.	Обласна цільова Програма розвитку туризму в Чернігівській області на 2021–2027 роки, затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 28.10.2020 № 46-25/VII, в редакції рішення Чернігівської обласної ради від 20.04.2021 № 14-4/VIII	2021–2027 роки
15.	Програма оновлення та розвитку Менського зоологічного парку загальнодержавного значення на 2026–2030 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 16.07.2025 № 974	2026–2030 роки
16.	Обласна Програма сприяння функціонуванню української мови як державної в Чернігівській області на 2023–2028 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 21.04.2023 № 196, в редакції розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 29.12.2023 № 906	2023–2028 роки
Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської обласної державної адміністрації		
17.	Обласна Програма сприяння розвитку громадянського суспільства «Чернігівська громада» на 2025–2027 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 27.09.2024 № 799	2025–2027 роки
18.	Обласна програма сприяння розвитку інформаційного простору та публічних комунікацій на 2025–2026 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 27.09.2024 № 798	2025–2026 роки

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження та внесення змін	Термін реалізації
1	2	3
Департамент з питань цивільного захисту та оборонної роботи Чернігівської обласної державної адміністрації		
19.	Програма матеріально-технічного забезпечення національного спротиву на території Чернігівської області на 2025–2026 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 06.12.2024 № 956, в редакції розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 01.04.2025 № 559	2025–2026 роки
20.	Програма підтримки пожежно-рятувальних та аварійно-рятувальних підрозділів, які дислокуються на території Чернігівської області, на 2025–2027 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 03.01.2025 № 7	2025–2027 роки
21.	Програма профілактики правопорушень у Чернігівській області на 2026–2030 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 18.11.2025 № 1328	2026–2030 роки
22.	Програма покращення матеріально-технічного забезпечення військових частин та установ, які дислокуються та/або виконують бойові завдання на території Чернігівської області, на 2026–2027 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 18.11.2025 № 1329	2026–2027 роки
23.	Цільова соціальна програма розвитку цивільного захисту Чернігівської області на 2026–2030 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 05.12.2025 № 1371	2026–2030 роки
Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації		
24.	Обласна Програма розвитку фізичної культури та спорту Чернігівської області на 2026–2030 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 27.11.2025 № 1343	2026–2030 роки
Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації		
25.	Обласна програма охорони та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2025–2030 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 21.11.2024 № 921, в редакції розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 03.03.2025 № 444	2025–2030 роки

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження та внесення змін	Термін реалізації
1	2	3
26.	Обласна програма забезпечення безбар'єрного доступу до адміністративних будівель Чернігівської області на 2025–2026 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 26.11.2024 № 932, в редакції розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 18.12.2025 № 1415	2025–2026 роки
Управління охорони здоров'я Чернігівської обласної державної адміністрації		
27.	Обласна програма розвитку, підтримки закладів охорони здоров'я, що належать до спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області, та надання населенню медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, на 2026–2028 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 09.12.2025 № 1378	2026–2028 роки
Служба у справах дітей Чернігівської обласної державної адміністрації		
28.	Обласна Програма попередження дитячої безпритульності та бездоглядності, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, на 2022–2026 роки, затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 22.10.2021 № 3-6/VIII	2022–2026 роки
Державний архів Чернігівської області		
29.	Програма створення страхового фонду документації Чернігівської області на 2026–2030 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 15.12.2025 № 1395	2026–2030 роки
Державне підприємство «Агентство місцевих доріг Чернігівської області»		
30.	Регіональна програма розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення на 2025–2026 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 20.01.2025 № 57	2025–2026 роки

**Перелік регіональних програм,
які планується реалізувати в 2026 році
без визначеного фінансування заходів**

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження та внесення змін	Термін реалізації
1	2	3
Департамент економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації		
1.	Програма зайнятості населення Чернігівської області на 2025–2026 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 31.01.2025 № 99	2025–2026 роки
Департамент агропромислового розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації		
2.	Регіональна цільова програма боротьби з карантинним бур'яном – амброзією полинолистою в Чернігівській області на 2022–2026 роки, затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 30.11.2021 № 10-7/VIII	2022–2026 роки
Департамент соціального захисту населення Чернігівської обласної державної адміністрації		
6.	Програма розвитку надання соціальних послуг у Чернігівській області на 2024–2026 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 23.08.2024 № 707	2024–2026 роки
7.	Обласна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб в Чернігівській області на 2025–2026 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 27.11.2024 № 934	2025–2026 роки
Департамент з питань цивільного захисту та оборонної роботи Чернігівської обласної державної адміністрації		
8.	Програма забезпечення безпеки та стійкості критичної інфраструктури Чернігівської області на 2025–2027 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 25.12.2024 № 1013	2025–2027 роки
9.	Програма підвищення стійкості територіальних громад Чернігівської області до кризових ситуацій, викликаних припиненням або погіршенням надання важливих для їх життєдіяльності послуг чи для здійснення життєво важливих функцій, на 2025–2027 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 25.12.2024 № 1012	2025–2027 роки

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження та внесення змін	Термін реалізації
1	2	3
Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації		
10.	Обласна Програма забезпечення речовим майном вихованців Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою на 2021–2027 роки, затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 01.07.2020 № 32-24/VII	2021–2027 роки
11.	Обласна програма реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 24.01.2024 № 37	2024–2027 роки
Управління охорони здоров'я Чернігівської обласної державної адміністрації		
12.	Обласна Програма ранньої діагностики окремих видів раку серед населення Чернігівської області на 2025–2030 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 03.09.2025 № 1100	2025–2030 роки
Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації		
13.	Обласна програма створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 15.12.2025 № 1394	2025–2030 роки
Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернігівській області		
14.	Програма забезпечення пожежної безпеки на території Чернігівської області на 2021–2027 роки, затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 28.10.2020 № 44-25/VII	2021–2027 роки

**Перелік проєктів регіональних програм,
запланованих до реалізації у 2026 році
(у разі їх затвердження)**

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження та внесення змін	Термін реалізації
1	2	3
Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації		
1.	Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони «Чернігівська» на 2026–2030 роки	2026–2030 роки
Департамент соціального захисту населення Чернігівської обласної державної адміністрації		
2.	Обласна Програма «Соціальне партнерство» на 2026–2028 роки	2026–2028 роки
3.	Програма відшкодування витрат з поховання померлих (загиблих) учасників бойових дій, постраждалих учасників Революції Гідності та осіб з інвалідністю внаслідок війни, у Чернігівській області на 2026–2028 роки	2026–2028 роки
Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації		
4.	Комплексна обласна програма підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2030 року	2026–2030 роки
5.	Обласна Програма розвитку молодіжного житлового кредитування у Чернігівській області на 2026–2030 роки	2026–2030 роки
6.	Обласна Програма оздоровлення та відпочинку дітей Чернігівської області на 2026–2030 роки	2026–2030 роки
7.	Обласна Програма «Молодь Чернігівщини» на 2026–2030 роки	2026–2030 роки
8.	Обласна цільова соціальна Програма з утвердження української національної та громадянської ідентичності на 2026–2030 роки	2026–2030 роки
9.	Обласна цільова програма національно-патріотичного виховання на 2026–2030 роки	2026–2030 роки
Управління охорони здоров'я Чернігівської обласної державної адміністрації		
10.	Обласна Програма розвитку, підтримки комунальних закладів охорони здоров'я Чернігівської обласної ради та покращання надання населенню медичних послуг на 2026–2028 роки	2026–2028 роки

Директор Департаменту
економічного розвитку Чернігівської
обласної державної адміністрації

Олександра ХОМИК

Додаток 3
до Програми економічного і соціального
розвитку Чернігівської області на 2026 рік

**ПЕРЕЛІК ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ, ЯКІ
ПЛАНУЄТЬСЯ РЕАЛІЗУВАТИ У 2026 РОЦІ**

Перелік інвестиційних проєктів, які планується реалізувати у 2026 році

№ з/п	Назва інвестиційного проєкту	Термін реалізації	Передбачено, тис. грн	
			кошти державного бюджету	кошти місцевих бюджетів
1	2	3	4	5
-	-	-	-	-

Внаслідок реформування системи управління державними фінансами та інвестиційною діяльністю України, до чинного законодавства було інтегровано поняття «публічні інвестиції». Цей підхід забезпечує системний, прозорий та стратегічно орієнтований механізм для ефективного використання бюджетних коштів, залучення фінансових ресурсів міжнародних партнерів та інших джерел фінансування, спрямованих на комплексний соціально-економічний розвиток області.

Реалізація інвестиційної політики та впровадження конкретних проєктів на території області у 2026 році здійснюватиметься на основі принципів середньострокового бюджетного планування та відповідно до Середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій Чернігівської області на 2026–2028 роки (далі – СППІ), затвердженого розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 10.09.2025 №1110 (зі змінами). СППІ визначає пріоритетні напрями та обсяги фінансування інвестиційних проєктів на трирічний період і був сформований з урахуванням Середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій держави на 2026–2028 роки, Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та інших регіональних програм.

На основі затвердженого СППІ буде сформовано єдиний проєктний портфель публічних інвестицій області, який слугуватиме підставою для включення інвестиційних проєктів до відповідних бюджетних програм регіонального та місцевого рівнів.

Таким чином, реалізація інвестиційних проєктів у 2026 році буде здійснюватися виключно в межах схваленого обласною інвестиційною радою єдиного проєктного портфеля публічних інвестицій області, що забезпечує цільове використання ресурсів та підвищує ефективність їх застосування.

Директор Департаменту
економічного розвитку Чернігівської
обласної державної адміністрації

Олександра ХОМИК